

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

SAJ VEŠ, TI TRETJI DAN SI
VSTAL . . .
. . . SE NAM, KI KRIZA DAN JE
ZNAN,
NAJ SINE I VSTAJENJA DAN!
JAZ KLIČEM: „LAMA SABAK-
TANI“?
TI KLIKNI: „ROD SLOVENSKI,
VSTANI!“

Simon Gregorčič

LETNIK V, VOLUME V,

TORONTO, 30. MARCH 1955

ŠTEVILKA 3 — NUMBER 3

„...in tretji dan je vstal od mrtvih...“

In po vseh cerkvah okoli Triglava so se veselo in vrisake razmajali zvonovi v lepi dan. Njihovo mehko zvonjenje se je razlilo preko belih vasi in trkalo na srca. Njihov vris je vztrepetal nad vrtovi, nad zelenimi travniki in se razgubljalo med šumečimi gozdovi ter vsemu triglavskemu kraljestvu oznanjal: „Kristus je vstal, veselimo se!“

Med tihimi polji, po stezah in rjavih kolovozih so se vile so se vile dolge procesije. Z njimi je šel vstati Kristus. Spremljala jih je pesem mladega žita, valujočega v rahlem vetru, pesem čebel in pesem sonca. In oni sami so peli:

„KRISTUS JE VSTAL, ALELUJA!“

Danes nam pojejo vstajenje tuji zvonovi. Njihova peseme se nam zdi skoraj žalostna. Toda Kristus je vendar vstal! Kristus živi!

In tam pod našim Triglavom . . . ?

Še vedno pojo zvonovi alelujo, še vedno se vijejo procesije med polji in travniki. Toda . . .

In mi, sinovi in hčere lepe Slovenije, čakamo v tujini, hrepenimo in pojemo: „Kristus naš je vstal od smrti, vstali bomo tudi mi!“

POSŁANSTVO TISKA V DEMOKRACIJI

Silna razširitev radija in televizije ni mogla potisniti v ozadje vloge tiska. Čeprav ne bi bilo prav, da bi podcenjevali ti dve sodobni sredstvi širjenja novic in znanja ter razvedrila, ker moreta prnesti človeštvu mnogo dobrega, pa tudi slabega, ima vendar časopis to prednost, da napisana beseda ostane in jo moreš vzeti v roko, kadar pač želiš, ne pa ob točno napovedani uri.

Ker je tisk tako močno sredstvo oblikovanja javnega mnenja, si morajo biti na jasnem glede odgovornosti do tiska zlasti osebe, ki ga oblikujejo (uredniki, pisci, dopisniki), pa tudi naročniki, ki ga vzdržujejo.

Pred najhujšo preizkušnjo je tisk postavljen seveda v vsakem totalitarnem režimu. Naj si bo režim že usmerjen na levo ali na desno, mu opozarjanje na pravna načela in na pravice človekove osebnosti nikdar ni ljubo. Svojski zločin je v bližnji zgodovini zagrešil nacizem, ki je n. pr. v Avstriji ohranil imena močnih katoliških časopisov, zamenjal urednike in začel pod priznanim katoliško firmo oznanjati svoj rasni evangelij. V komunističnih državah svobodnega tiska seveda ni. Še kakršno koli razmnoževanje verskih pripomočkov za bogoslužje in pouk mladine je zadosten razlog, da obsojajo duhovnike in jih mečejo v ječe ali na prisilno delo.

Pa tudi v demokratičnih deželah smo danes doživeli tako stopnjo družbenega stanja, da ne moremo več govoriti o kakih naravnih zgradjenosti družbe, marveč samo o skupinah, ki predstavljajo večjo ali manjšo gospodarsko, politično in seveda tudi časopisno silo ter skušajo obvladati družbo. Take skupine, ki jim je glavni cilj OBLAST, ne samo, da tiskajo, v svojem časopisju samo, to, kar jim prija in da zamolčujejo vse, kar bi pokazalo v lepi

Ljubezen do naroda

Dr. Jakob Ukmar je govoril 29. avg. 1954 na slov. taboru na Opčinah: „Najprej moram ugotoviti, da smo v pravični defenzivi (obrambi), ko branimo svoje narodne dobrine, ki nam jih nihče ne sme kratiti. Vsak pošten in dobro vzgojen človek ljubi svojo mater, ljubi doledno svoj materin jezik, svojo narodno kulturno, je ponosen na domače slovenstvo ter se čuti hudo prizadetega, če ga hoče kdo oropati teh resnično dragocenih zakladov. Vse to sloni že zgolj naravnem pravu, ki je navsezadnje božje pravo, saj je Bog stvarnik vse narave in njenih pravic. Upravičeno torej branimo to, kar nam gre po božjem naravnem pravu. Ker je Cerkev čuvarica tudi naravnega prava, ne more biti temu gibanju nasprotna, da smo le pravični do drugih narodov. Tudi mali narodi imajo pravico do svojega obstoja in razvoja. Moderna poganstvo oznanja preziranj manj-

luči še drugega poleg njih in njihovih pomagačev, marveč celo zavijajo in potvarjajo dejstva.

Kadar koli doseže družba tako nezdravo stopnjo, postane toliko važnejša vloga neodvisnega tiska, ki hoče predvsem služiti narodu kot celoti z resnico. Tega pa ni mogoče vedno storiti, ne da bi kedaj pokazal tudi na boleče točke v narodovem življenju, tudi na napake, ki so jih zagrešili bodisi poedinci ali pa skupine kot zastopniki celote. Za predstavnike celote se namreč ne zahteva samo, da delajo vedno v dobri veri, da je njihovo ravnanje najboljšo, marveč morajo biti tudi sposobni, da svoj nalog dobro opravijo. Če n. pr. kdo prevzame vodilno vlogo v narodu, ne more opravičiti kake svoje opustitve z izgovorom, da ni vedel, da predvideva ženevska konvencija o vojnih ujetnikih vrnitev ujetnikov v domovino po prestatu ku sovražnosti in podobno. Enako

sega naroda. - Najboljše poročstvo javnega reda je, če so državljani zadovoljni, če vidijo, da se spoštujejo njih naravne pravice.“

Bili so prenapeteži, ki so mislili, da je ljubezen do naroda nekaj poganskega. To menje je zmotno. Ljubezen do lastnega naroda ne le da ni nekaj poganskega, marveč je nekaj moralno dobrega in je celo etična ali npravnstvena dolžnost. Učeni nemški jezuit, profesor dr. Michael Gatterer je, rekel na javnem zborovanju: „Tudi jaz sem Nemec in ljubim svoj narod“. Ali bi bil mogel to reči, če bi bila ljubezen do lastnega naroda nekaj poganskega?

Vprašamo se, zakaj je ljubezen do naroda nekaj moralno dobrega in celo etična dolžnost?

Krščanstvo pravi: „Ljubi svoje ga bližnjega kakor samega sebe.“ Moralist jezuit H. Noldin pravi: „kakor samega sebe“ ne pomeni, da moramo vendar samega sebe

ne more nihče groziti s smrtnim grehom tistim, ki se drznejo kritizirati t. zv. narodne voditelje. Stvarna kritika je pogoj zdravnega življenja v družbi. Kdor je ne upa prenesti, naj ne sili na vodilne položaje v družbi. Brez kritike je demokracija nemogoča, brez stvarne kritike je morebitna demokracijska oblika samo krinka dejanskega totalitarizma. Da je to praktično izvedljivo, je odlično dokazal komunizem. Za nami pa je tudi že doba prosvetljenega absolutizma, čigar geslo je bilo: vse za narod, toda nič z narodom. Na žalost se dobe celo med Slovenci 20. stoletja ljudje z akademskimi naslovi, ki se niti ne sramujejo javno izražati, da narod potrebuje diktaturo. Še več jih je seveda, ki skušajo to filozofijo v bolj ali manj spretno prikriti obliki izvajati.

Znan je izrek, da ima narod tako vlado, kakršno si zasluži. Tak izrek je sicer izgubil svojo veljavo v primeru komunizma, ki je prišel v večini držav na oblast s tujo oboženo pomočjo, toda velja še povsod, kjer je družbeni red vsaj v bistvu še demokratičen. Pij XII. je v svojem govoru o krščanski demokraciji pravilno poudaril, da je največji sovražnik demokracije masa. Demokracija uspeva le, če vsak poedinec živi kot oseba, ki se zaveda svojih dolžnosti in pravic do družbe, ki svoje mnenje in svojo sodbo tudi zaznatno izrazi, ki ima pogum upreti se tudi spretno prikritim poskusom uveljavljanja kakršne koli diktature.

Eno takih sredstev je tudi podpiranje skupinske nevezanega časopisja, ki more izpolniti svojo nalogo le, če dobi zadostno podporo od plačujočih naročnikov.

dreš

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „SLOVENSKE DRŽAVE“ ŽELITA VSEM NAROČNIKOM, BRALCEM, SOMIŠLJENIKOM, PRIJATELJEM IN SPLOH VSEM SLOVENCEM IN SLOVENKAM ŠIROM SVETA, PREDVSEM PA ONIM V DOMOVINI, ZADOVOLJNE IN VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

KAMPANJA „SLOVENSKE DRŽAVE“

„Slovenska Država“ začena s svojo prvo kampanjo za nove naročnike, ki bo trajala 3 mesece. Istočasno bomo imeli tudi kampanjo za tiskovni sklad. Potrebne listine za to kampanjo smo že v glavnem razposlali, vabimo pa ponovne vse tiste, ki še listin niso sprejeli, pa žele v tej kampanji sodelovati, da nam pišejo po listine, ali pa se obrnejo na naše zastopnike, ki imajo listine na razpolago. Po končani kampanji bomo razdelili tri lepe knjižne nagrade trem nabitelcem, ki bodo nabrali največ novih naročnikov in največ za tiskovni sklad S.D. „Slovenska Država“

PREDSEDNIK ITALIJE O TRSTU

„Trst bi izgubil velik del svoje vrednosti tisti dan, ko bi bil ločen od avstrijskega in slovenskega zaledja in priključen Italiji“ je zapisal predsednik Italije L. Einaudi, toda na žalost ne letos, marveč 1. 1915.

bolj ljubiti nego bližnjega, in tudi nimamo dolžnosti vseh bližnjih ljubiti z enako mero ljubezni. „kakor samega sebe“ po Noldinu pomeni, da moramo bližnjega ljubiti iz istega nagiba kakor samega sebe, to je zaradi Boga, in da moramo bližnjemu želeti in privoščiti iste dobrine kakor samemu sebi.

In zopet pravi Noldin: „Sama razumna narava nas navaja, da one bolj ljubimo, s katerimi smo ožje zvezani. Milost pa narave ne razdira, marveč jo spopolnjuje. Torej tudi z nadnaravno (s krščansko) ljubeznijo smemo in moramo one bolj ljubiti, s katerimi smo ožje zvezani. Isto nam potrjuje zgled Kristusov, ki je, kakor pripoveduje evangelij, sv. Janeza bolj ljubil nego druge učence.“

S svojim narodom smo po vseh iste narodnosti in istega jezika ožje zvezani nego z ljudmi drugih narodnosti. Zato tudi smemo in moramo svoj narod bolj ljubiti nego drugih narodnosti.

Navedimo še katerega pisatelja. Holandec Jakob Zeij S.J. piše v svoji knjigi Meseca duhovna obnova: „Zveličar ni bil, kakor toliko ljudi, prav prijazen in postrežljiv proti tujcem, pa brezbržen in čmeren proti svojim domačim in proti svoji najbližji okolici. O ne! Njegovi apostoli; pobožne žene, ki so mu sledile; njegovi prijatelji, kakor Lazar in njegovi sestri, so uživali tudi največjo pravico do ljubezni in dobrote njegovega presv. Srca. Njim je delil svoje največje dobrote, svojo najiskrenejšo tolažbo.“

Zopet dokaz, da smo dolžni večjo ljubezen onim, ki so nam bližji; s katerimi smo ožje zvezani. Da smo torej tudi svojemu narodu dolžni večjo ljubezen nego drugim narodom.

Zelo razširjene so in visoko naklado so doživele Kateheze nemškega (bavarskega) kateheta H. Stieglitz. Ko razlaga zapoved o ljubezni do bližnjega, piše: „Naša ljubezen je splošna če nobenega človeka, pa bodi prijatelja ali sovražnika ne izključimo iz naše ljubezni. Seveda, niso nam vsi enako blizu. Starše in brate in sestre ter prijatelje smemo im moramo bolj ljubiti nego druge ljudi.“

Torej zopet: naš narod in pripadniki našega naroda so nam po naravi bližji nego drugi, torej jih tudi smemo in moramo bolj ljubiti nego druge. - Iz istih razlogov

This is Slovenia

SLOVENIAN ART

„In the Maribor museum are some lovely wood-carvings of the Gothic period and a glass-painting apparently by Durer. It is not, however, in the naive style of the peasant glass-painting, which is unfortunately dying out. These pictures, actually on glass, painted by a lasting process which has survived the centuries, are not great works of art, but they are extremely charming, by reason of their gay colours and deep religious sense. They are dying out for a very practical reason: they were originally so painted that the holy figures might survive the smoky winters in the little Alpine huts. In other words, that the Holy Saints might be periodically washed. Now that housing has improved, their reason for existence has gone.“

Another art, which I believe to be peculiar to Slovenia, is the beautiful painting of the beehive boards, decorated with scriptural scenes and figures of saints or, more rarely, secular heroes. A group of twenty or thirty of these box-like hives, each with its gaily painted panel, is a lovely sight which may still be seen, although the modern Slovene peasant mostly uses plain washes of colour. The best specimens are now in museums.

Yet another thing typical of Slovenia is the „klopotec“ or windrattle, used to scare birds from the vineyards. Slovene poets have used it as the symbol of their country. Introducing Jugoslavia, by Lovett F. Edwards, London 1954, p. 233.

moramo tudi drugim slovanskim narodom izkazovati večjo ljubezen nego ostalim narodom. Svet veliko moli za spreobrnitev Rusije. Kot Slovani imamo še posebno dolžnost moliti za spreobrnitev Rusije.

Ko govorimo o ljubezni do naroda, na enega avtorja še ne smemo pozabiti. To je profesor Franc Spirago, ki je spisal veliki kat. ljudski katekizem. Katekizem ima 768 strani ter je izšel v nemščini v 60,000 izvodih. Preveden je na mnogo jezikov. Spirago pravi: „Kristjan sme in mora svoj narod bolj ljubiti nego tujega. Kajti ta ljubezen je že od narave v človeku in je krščanska vera ne odstranjuje, marveč povečuje in goji.“

Če pravimo: „Kristjan sme ljubiti svoj narod“, je rečeno premalo. Marveč reči moramo: „Kristjan mora ljubiti svoj narod“. Ljubezen do samega sebe in ljubezen do staršev tudi ni samo dovoljena, marveč je zapovedana. In zakaj moramo ljubiti narod, iz katerega izhajamo in kateremu pripadamo? Ker je pač narod velika družina, veliko krvno sorodstvo. Kakor svoje krvne sorodnike bolj ljubimo nego tujce, tako moramo tudi svoj narod bolj ljubiti nego vsakega tujega. In kakor otrok svojo lastno mater bolj ljubi nego tujo, ne da bi tujo zaničeval ali sovražil, tako moramo tudi mi svoj narod bolj ljubiti nego tujega, ne da bi tujega zaničevali ali sovražili.

Ljubezen do naroda kažemo stem, da svoj narod cenimo (obraztamo) in z dovoljenimi sredstvi

prispevamo v njegov prosep in obrambo.

Napako stori torej, kdor je do svojega naroda brezbržen ali če zataji svojo pripadnost do njega. Napako pa stori tudi, kdor ljubezen do naroda pretirava, kakor da bi bil narod največja dobrina človekova.

Ljubezen do naroda ne sme voditi do sovražnosti ali krivičnosti nasproti pripadnikom tujega naroda. Kajti pripadniki vseh narodov so otroci enega Očeta v nebesih in zato med seboj bratje in poleg tega v kat. Cerkvi združeni v veliko družino božjo.“

Tako pravi Spirago.

Koroški Slovenci

POBOŽNOST PRVIH SOBOT

Odziv na povabilo ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, naj bi Slovenci za desetletnico množičnega pokolja protikomunističnih borcev opravili pobožnost petih prvih sobot in obnovili posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu, je po poročilu odbora prvih sobot nad vse razvezeljiv. Pobožnost opravljajo skoraj povsod, kjer so Slovenci raztreseni po svetu in jih je Odbor mogel doseči. Odbor se priporoča še za nove naslove, da bo razposlal vabila takim, ki jih še niso prejeli. Ker pa so s tem združeni tudi stroški, se priporoča za prispevke. Darila in dopise pošiljajte na: Odbor prvih sobot, 7210 Hecker Ave., Cleveland 3, Ohio, USA.

POMLAD V SLOVENIJI

Marija Pomagaj - Kraljica Slovencev

Marija Pomagaj, Kraljica in Mati Slovencev - glej, Tebi, Mogočna, izročaj naš narod vladarstvo, pod žezlo rok Tvojih zateka se v blaženo varstvo! Ti reši ga zlega na prošnji glas naših mučencev, Ti varno ga vodi, da reke prevrata prebrodi, Ti vrni ga k strugi življenja nebeskih studencev, Ti naših tal biser pritrji za vseljeje na stvarstvo, Ti nov rod obudi, ki želel si rajskih bo vencev; Ti naše spoznanje z modrostjo nebesko oplodi, Ti s prošnjo pri Bogu iz src nam sebičnost prepodi, Ti s silo ljubezni uniči kraljestvo sovraštva, Ti bodi Poveljnica naših sinov in vojaštva, Ti vžgi nam pogum za resnična, za božja junaštva; Ti naše državnike, naše voditelje vodi, Ti našemu delastvu Mati dobrotljiva bodi, Ti bodi zavetnica vzvišena našemu kmetu, Ti bodi vzor skrbnosti našemu možu, očetu, Ti mater - mučenko tolaži, krepiš v bolečini, Ti naši mladini pot kaži, da v greh ne zabloudi, Ti bodi vzor čistosti našemu fantu, dekletu, Ti bodi srce in luč sleherni naši družini, Ti stori, da bomo vsi Tvoji, vsi dobri, edini, Ti rane zaceli in solzne oči nam obriši, Ti naše domove, vrtove, polje blagoslovijaj, Ti v naših sinovih in hčerah naš narod obnavljaj, Ti mir nam izprosi, nakloni prostost domovini, Ti v knjigo življenja imena družin naših vpiši, Ti, Mati usmiljenja, vzdihaj src naših usliši, Ti z Bogom po nas vse sovražnike naše pomagaj - Ti večno boš naša Kraljica, Marija Pomagaj.

II.

A narod, naš narod brez slave, pravice, svobode, od nekdanj usuznjen, od tujevo izžeman in bičan, za tepca in hlapca po svetu krivičnim razkričjem, sosedem pohlepni predmet za plenilne fode, krdele, ki s silo trinomog si bilo služilo, mučenec, ki trnje še vedno krvavo te bode: Veruj - iz krvi se boš kmalu pognal poveljčan! Naj v zadnjem viharju vrtinči te sila zablode, naj tvoje nebo se je kot še nikoli stemnilo, naj strele te klestijo, cepijo s satansko silo, naj skrčena pest te trinoško pobija, strahuje, naj meč te krvavo razlaj in vrgel na tuje, naj breme nasilja te tare in tlačji še huje: Ne vdaš se in vztrajaj - sovraštvo bo sebe ubilo, krdele bojevnikov božjih bo bitko dobilo! Četudi ves v ranah si vržen pred žrelo pogube, čeprav se ti skrčil obraz v mučniške je gube, ne boj se - rešitev, svoboda še trka na vrat in sonce bo tvoje krvavo obličje obililo! Marija Pomagaj otme te, le svoje obljube, o žrtvah, pokore spominjaj se, reši se blata, ponižnost in čistost naj v srcu spet prostor imata - in božje kraljestvo ti častni navrežek bo dalo! Oj, bratje in sestre ob Sočin in Savi in Muri - na noge v krog sloge, ker blizu smo veliki uril! Že zlate šotore postavlja nam svoboda zlata, očistite srca, razmaknite duš zagrinjalo, da sonce ljubezni povsod bo, povsod se bliščalo, Oj, narod moj vztrajaj in up svoj v Marijo polagaj - svobodo in mir ti nakloni Marija Pomagaj!

Vinko iztnik. („Slov. beseda“ - št. 5).

„O VERSKIH PRILIKAH“

V Trbovljah je bila lansko leto birma. Komunisti so razširili tipkane letake proti škofu dr. Držičniku in hujskali prebivalce, ne da dajo otrok birmovati reakcionarju, kakor je škof Držičnik. Naleteli so na odpor. Da zabrišejo pravo sled za krivci, so kot povzročitelje tega dejanja aretirali nekaj oseb, ki so dale otroke birmati.

V Trbovljah sta bila kaznovana dva peka, ki sta imela na Božič, katerega so komunisti odpravili, svoje lokale zaprte. Eden od teh je bil kaznovan s 3.000 Din kazni, a drugi pa z 9.000.- Din.

Pravtako sta bila kaznovana v Trbovljah z denarno kaznijo 9000.- Din dva kmeta, ki sta dala za cerkev božična drevesa.

V Trbovljah je kaplan na pisalni stroj razmnožil nekaj veroučnih pripomočkov za prvo sveto obhajilo. Bil je za ta prestopki tudi kaznovan.

POUK SLOVENŠČINE NA KOROŠKEM

Zadnje čase pritiskajo Avstrijci na vse mogoče načine, da bi okrnili še tisto bore malo slovenskega pouka na Koroškem, kolikor ga je bilo doslej. Slučajno smo dobili v roke 50. številko avstrijskega kulturnega tednika „Die Oesterreichische Furche“ od 11. decembra 1954, kjer je avstrijski zvezni minister za pouk dr. Heinrich Drimmel odklonil v članku „Kulturpropaganda“ stremljenje po zaprtju vase (Abspernungswahn), ki ga je označil: „Tujega ne maramo spoznati in s tem ne priznati, hočemo ga podjarmiti, prililiti“ (str. 3.).

Slovenska narodna zveza za Kanado je v posebnem pismu z dne 16. februarja 1955 opozorila g. ministra, da prav takšen duh vlada na Koroškem in ga prosila, naj svoje pravilno pojmovanje uveljavi tudi glede dvojezičnega pouka na Koroškem.

NEKJE V SLOVENIJI

MATI BOLEČIN

Post se je začel; trpljenje Jezusa in bolečine njegove Matere preiščujemo. Bolj ko se v molitvi pogledimo v bridkosti, ki jih je brezmadežna Mati Marija čutila ob Jezusovem trpljenju, tem manjše se nam zazde naše lastne bolečine. Vsak nosi svoj delež trpljenja, vsakomur je naložen križ, ki naj bi ga za Jezusom nosil v svoje zveličanje.

Naša žalost je velika, trpko čutimo krivico in včasih kar zdvajamo, zakaj Bog krivičnikov ne kaznuje in ne prihi na pomoč nedolžno trpečim. Marijina žalost je bila večja in je segala globlje v dušo. Krivica, ki je nedolžnega Jezusa pribila na križ, je bila od vseh krivic na zemlji največja in najbolj vnebovpjoča. Marija je to v živi veri spoznala in vse bolj globoko čutila. Mi ne sežemo tako globoko, s svojimi omenjenimi zmčnostmi bi tudi ne mogli. Vpričo Marije, Matere sedem žalosti, postane naše trpljenje majhno, in po njeni materinski priprošnji lažje. Le Marija je mogla reči: „Ali je kaka bolečina tako velika, kakor je moja bolečina?“ Nihče med nami ne more tako govoriti, čeprav so nekateri silno veliko trpeli, telesno in duševno, in še trpijo.

Marijina bolečina je bila velika, ker je Jezusa ljubila nad vse. Kogar ljubimo, z njim čutimo veselje in žalost: oboje se preliiva iz njegovega srca v naše. Jezusovo Srce je bilo z zasramovanjem nasičeno, potrto zaradi naših hudobij, do smrti žalostno zaradi naših grehov — vse to morje Jezusove žalosti se je prelivalo v Marijino srce.

Marijina bolečina je imela še drugo pregrenko korenino. Vedela je, da je moral Jezus trpeti zavoljo naših grehov, s svojo srčno krvjo jih je izmil iz naših duš. Ti grehi, ki so Jezusa toliko mučili, so boleti tudi Marijino srce in silno povečali njeno žalost in bolečino. Ali ni naša ljubezen do

Boga preslabotna, da bi tudi nas grehi boleli zaradi tega, ker Boga žalijo? Naši grehi in grehi vsega človeštva so Jezusu in Mariji naložili vse trpljenje in jima Sreči napolnili z žalostjo. Ali nam to spoznanje sega globoko v srce in ga napolnjuje z grenkim kesanjem?

Žalujemo zaradi naših padlih in pomorjenih rojakov, sorodnikov, bratov, sinov. Boli nas nečloveška in kruta divjost, s katero so jih morali. Toda, da so jim s tako močno smrtno, odprli nebesa, to ni nesreča. Skozi silno trpljenje, razmeroma kratko, so šli v božje narobe, kjer so večno srečni, tako upamo. Privoščimo jim; čeprav smo žalostni, smo tega vendar veseli in se Bogu za to zahvaljujemo. Nesrečni pa so tisti krivi, ki so brezsrčni in podivjani mučili in pobili naše drage. Težko krivdo so si nakopali pred Bogom, vnebovpjoči so njih grehi. Ti grehi bi nas morali boleti; zaradi žalitve Boga bi morali žalovati, kakor Marija. Za Jezusom je tudi Marija pod križem ponavljala: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Ponavljajmo tudi mi z Marijo: „Prošnja umirajočega Jezusa: Odpusti jim, spreobrne jih, ki so v sovraštvu zaslepljeni naše drage pomorili. Če bomo tako prosili in z molitvijo vračali sovražnikom, tedaj bo naša bolečina Marijini podobna in bo nam v zveličanje, grešnikom pa v spreobrnjenje.

† Gregorij Rožman
ljubljanški škof

SALUTE TO SLOVENIA

The Toronto Council of Friendship, organizacija, ki si prizadeva širiti medsebojno razumevanje med pripadniki raznih narodnostnih skupin, ki žive v Kanadi, je posvetila enega svojih večerov Sloveniji (16. marca). Izredno agilna predsednica ga. P. Foster je vodila večer. Slovensko deželo in narod je v kratkih potezah predstavil g. prof. Mantuani, predsednik SNZ g. Mauko pa je podal kratek prežez slovenske dejavnosti v Torontu. Večera se je udeležil tudi novi vodja torontskega urada za državljanstvo g. A. Sim, ki je poudaril, da razume pojem „Novi Kanadčan“ v tem smislu, koliko se kdo včleni v tukajšnje občentvo in je pripravljen za dobrobit celote prispevati svoje sposobnosti. SNZ je pripravila najhno razstavo slovenskih knjig ter slovenskih narodnih izdelkov. Med kazanjem lepih barvnatih slik, ki so prikazovale delno slovensko narodno umetnost, delno pa razne slovenske kraje, je pel slovenske pesmi oktet iz Ljubljane, seveda samo na ploščah.

„DVE DEMOKRACIJI“

(Nadaljevanje in konec)

Tudi druga poteza vojnega kabineta v imenu kr. jug. vlade, da nam britanske vojne oblasti omejijo svobodno kretanje in zabave, ter da nas postavijo pod stražo, je bila brezuspešna.

Zatem je vojni kabinet zahteval v imenu kr. jug. vlade od britanske vlade pravico jurisdikcije in eksekucije za vojno sodišče, katerega delo bi bila sodba upornikov v Abbassiji. Predsednik britanske vlade, Sir Winston Churchill, ki se je dobro spominjal solunskega škandala, je to zahtevo odbil.

Ko so vse te poteze ostale brez uspeha, je prevzel indicativno dr. Slobodan Jovanović v svoji dvojni vlogi predsednika vlade in vojnega kabineta in je najprej objavil dekret, po katerem se brez sodne obsodbe - odvzema vse vojaške položaje (čine) vseh častnikov morarice, avdicije in vojske, ki so odrekli poslušnost kralju in vladi - obenem pa so nam odvzete tudi določene plače.

Ko niti to ni nič pomagalo, je

znameniti pravnik dr. Slobodan Jovanović kot predsednik kraljeve vlade s pomočjo kr. jug. poslaničar, opolnomočenega ministra dr. Smiljančiča v Kairu, objavil, da vsi tisti uporniki, ki se v roku 48 ur ne javijo v jug. kr. poslaništvo, izgubijo državljanstvo kraljevine Jugoslavije in se kot taki ne bodo mogli vrniti v domovino po končani vojni.

Tudi ta poteza je bila le udarec v veter in tako ni imela uspeha. Vlada je morala svojo taktiko groženj zato spremeniti in začelo se je mamljenje za „Baksish.“

Ze sredi meseca junija je nastala kritično stanje v Lybiji, kjer je nemški general Rommel zavzel trdnjavo Tobruk in predrl britansko obrambno linijo od skalovitem grebenu pri Derne in Soluna na jug daleč v puščavo Lybijske. Tedaj je britanska vlada proglasila „State of emergency“ izredno stanje na srednjem vzhodu.

General Mirković je izkoristil to priliko in v imenu vsega obseja,

zbranega v internaciji, v kampu Abbassia izjavil britanskemu visokemu poveljstvu, da se jim celokupno osebje mornarice in aviacije stavlja na razpolago. Čim je bilo objavljeno, da je field marshal sir Claude Auchinleck sprejel ponudbo general Mirkoviča, so kaptan Dušan Milojevič in dva bivša pilota aero-puta, poročnika Skakič in Sava Milanović ter narednik-vodnik Hinko Šoič z nagrado 1000 funt sterling zapustili taborišče Abbassia in se javili v kraljevo poslanstvo.

Vsi ostali smo bili formirani v 244. bataljon britanske vojske, v katerem sem bil dodeljen kot poveljnik 1. čete, ki je bila sestavljena iz osebja bivše 81. zrakoplovne grupe. Grošljeve hidro-avionske grupe in iz posadke podmornice „Nebojša“.

Druga četa pod poveljstvom Branišlava Džordževića (acting captain) je bila sestavljena iz osebja 3. zrakoplovnega polka, ki je po zloumu v domovini prispelo na srednji vzhod.

Ze 17. junija smo zasedli železniško postajo Kairo-West kot proti avionska obramba z „Beauforts“ topovi in z našimi „Breda“ mitra-

ljezi. Z ozirom na dopolnitev naše oboroženja z avtomatičnim orožjem: „Tommy“ in „Brenn“ gun ter s kanadskimi „Karabini“, „Stocks“ minometalci, z motocikli in „Brenn-gun-carrier“ oklopni izvidnicami, je bil kmalu za tem naš bataljon poslan na artele-rijski poligon in nato smo imeli nekoliko tehničnih vaj.

Ob tej priliko je prišel na inspekcijo general Röss, poveljnik obrambe druge linije in je 244. bataljon K.O.F. Reg. pohvalil za red in disciplino, še posebej pa za požrtvovanje, ko je videl, kako so mornariški in zrakoplovni častniki prevzeli, brez ozira na svoje prejšnje položaje, mesta in dolžnosti v borbenem razporedu na mesta podčastnikov in vojakov.

Kot priznanje za najvišjega mesta, je bil po milosti britanskega kralja Georga VI. 244. bataljon inkorporiran v sestavi „of His Britanic Majesty's King's Own Royal Regiment“ na dan 17. julija 1942.

Tako smo kot celotna edinicina in tudi individualni dobili moralno zadoščenje, obenem pa tudi rehabilitacijo pred zavezniki, ki so ob tej priliki prišli čestitat general Bori Mirkoviču. Poleg field mar-

shala sir Claude Auchinlecka so bili navzoči tudi general Röss, general Anders, general LeClerc, colonel vojne misije USA Smith in vojni korespondenti in časnikarji. Bataljon je bil za tem poslan v zapadno puščavo, na položaj, ki dominira nad komunikacijsko magistralo: Alexandria-Cairo in dvema aerodromoma Cairo West, 40 milj od piramid pri Gizeh.

Če primerjamo državniške metode dr. Slobodana Jovanoviča in njegove dvojne vloge kot predsednika kr. jug. vlade in obenem predsednika vojnega kabineta v Londonu, potem jasno vidimo, da je maršal Tito kot komunistični diktator uporabil iste „demokratske“ metode leta 1945: proti vsem stistim jugoslovanskim častnikom, podčastnikom in vojakom, ki so bili pod odkriljem zaveznikov izven dobrezsrčni in podivjani mučili in posega sekire balkanske pravde.

Sir Winston Churchill je v okviru enega svojih znamenitih govorov v parlamentu rekel: „Vsak narod ima tako državno ureditev, kakršno zmorejo ustvariti njegovi izvoljeni predstavniki. Velika Britanija nima pisane državne ustave, toda naše tradicije so v demokrat-

skem duhu tako globoko vkoreninjene v narodu v odnosu do dinastije, da je neupogibno stabilna. V tem je tudi tista razlika, ki odlikuje britansko demokracijo od vseh drugih.“

Kot zaključek se samo vprašajmo:

S kakšno moralno pravico danes predsedava dr. Slobodan Jovanović jugoslovanskemu odboru v Londonu?

Koga in kakše Jugoslovane predstavlja dr. Slobodan Jovanović, ki je kot predsednik vojnega kabineta zapletel generala Dražo Mihajloviča v meščansko vojno ne samo proti Paveličevi Hrvatski temveč tudi proti Nedičevi Srbiji?

Od koga ima dr. Slobodan Jovanović mandat, da pod skupno znamko Jugoslavije predstavlja Slovence in Hrvate v Londonu?

Na osnovi kakšne ideologije demokratskih pojmov, si dr. Slobodan Jovanović upa predstavljati Jugoslovane v svobodnem svetu nasproti maršalu Titu, KO STA NA DELU OBA DEMOKRATA BALKANSKEGA TIPa?

Buenos Aires, spomladi 1954.

Leo M. Bradaška,

captain of H.B.M. King's Own Reg.

ZA CILJEM

Človek brez ciljev je slabič. Živiti tja v en dan, ne vedoč, kam naj usmeri svoje duševne in telesne sile. Isto velja za narod. Tudi narod mora imeti svoj cilj, za katerim stremi, za katerega dela in se bori. Narodi, ki so na višku svoje moči, v polni posesti svobode in neodvisnosti, stremijo za tem, da povečajo svoje blaginje, zvišajo življenjsko raven vseh slojev in da čimbolj dvignejo kulturno in se tako uveljavijo v družini narodov.

Narodi pa, ki so doslej živeli od milosti večjih narodov in v njihovi odvisnosti, si prizadevajo, da odvržejo raz sebe jarem tlačantva in postanejo enakopravni drugim narodom. Nič čudnega in nenaravnega ni, če se Marokanci, Tunizijci in drugi upirajo tujcem in zahtevajo to, kar imajo že drugi narodi, namreč samostojnost. Čudno in nenaravno je le to, da tisti ki so doslej vladali, večkrat z grobimi krivicami nad „drugorazrednimi“ narodi, nočejo spoznati resnosti položaja in upravičenosti zahtev po svobodi in enakopravnosti.

Zgodovina zadnjih desetletij nesporno dokazuje, da se da sicer kak narod nekaj časa zatirati in krotiti, toda pride čas, ko zatiralec podleže in mora, hočeš nočeš priznati pravico do samostojnosti tudi zatiranemu narodu. Koliko narodov je že v teku zadnjih desetletij doseglo svoj cilj! Dosegli so ga po vstrajnosti in odločni volji voditeljev, kateri so imeli za seboj ves narod. Zdi se nam, da kak narod še ni dovolj zrel za samostojnost, da manjka predpogojev za vodstvo lastne države. Dejstva pa govore, da tudi ti majhni, čestokrat v naših očeh manj pomembni narodi uspešno stopajo na mednarodno pozornost. Z doseženo samostojnostjo razstane njihov volja za ustvarjanje. Korak za korakom premagujejo in odstranjujejo začetne težave in gledajo z optimizmom v bodočnost, ko jih ne bo prav nič več ločilo od drugih narodov in držav.

Za cilj - narodna suverenost - so tudi ti, v naših očeh manj kulturni narodi doprinesli velike žrtve. Čestokrat celo krvave žrtve!

Narodnost ni nekaj preživelega, ni nekaj, kar ne spada več v našo atomsko in hidrogensko dobo. Narodnost je večno živ problem, ki bo trajal tako dolgo, dokler bo obstal svet. Res je, da je postal danes svet zelo majhen; v nekaj urah ga obkroži letalo; res je sicer, da so narodi danes bolj kot kdaj prej, navezani drug na drugega in iščejo načinov, kako skupno rešiti različne probleme. Nič novega, če se iz dneva v dan kažejo obrisi bodoče Združene Evrope. Toda problem narodnosti bo stal in vsak krščansko misleči državnik bo moral priti do spoznanja, da so „vsi ljudje bratje in da se morajo ljubiti med seboj“. Iz tega krščanskega pojmovanja, da smo vsi ljudje sinovi istega Očeta v nebesih, bo moralo pa tudi vzkleti drugo spoznanje, da ima vsak narod svoje neodtujljive pravice do svobode in enakopravnosti, da ima pravico do lastne države.

Kaj zato, če bo vsak, še tako majhen narod imel svojo državo? Zavest medsebojne povezanosti in pa misel, da smo vsi „sinovi istega Očeta“, bo premoščala razne nepravilnosti in izglevala medsebojno trenja. Seveda, državniške bo morale prejšnjati duh krščanskega univerzalizma in državniški bodo morali v dejanju izvajati nauk o bratstvu in enakosti vseh narodov in ras. Do tega, kakor danes izleđa, je še dolga pot. Cilj je pa nakan!

Naš slovenski cilj? Saj ni treba pripovedovati, kakšen je! Slovenska narodna samostojnost, slo-

venska državnost. Ta cilj je bil večini Slovencev pred očmi že od leta 1848 dalje. Zdaj bolj, zdaj manj! Kolikor bolj je pritiskala tujčeva peta, toliko bolj je bil ta cilj živo pred očmi voditeljev in naroda. Avstro-ogrska je bila mačeha Slovencev. Ko je v letih 1914-1918 nemška nadudost zrasla do vrha, je voditelj Slovencev povedal: Dosti je! Hočemo biti svobodni! Leto 1918 nam je vsaj delno prineslo zaželjeno svobodo in prvo slovensko narodno vlado. Po 1. decembru 1918, ki pomeni za Slovence zopet korak nazaj, je ta cilj - samovlada - bil še bolj živ! „Živela slovenska republika“, je bil odmev sečurskih dogodkov leta 1933. Spontano! Saj je bil to imperativ narodne volje! „Živela svobodna Slovenija“, „Živela slovenska republika“, tako so dajali duška slovenski vseučiliščni in v letih Živkovičeve diktature! Kdo bi mogel preslišati ta klic slovenskega naroda, klic ljudske duše!

Med vojno, ko je Slovenija ječala pod trinoštvom Germanov, Lahov in Madžarov, je bil ta klic zatrt, a je vendar le prišel do razra. In ta klic ni več zamrl. Vedno močnejše je odmeval. Doma ni več mogel. Komunistem je zadel ljudski glas! Zato pa je bila na delu slovenska mladina, ki je za vihtela zastavo slovenske državne ideje.

Od leta 1945 do nedavnega so se kresale misli in se ločil duhovi ob tej odrešilni zamisli - slovenske države. Odmev slovenske državnosti je bil tako močan, da je prisilil k odločitvi še tiste, ki so pred leti izjavljali, „da nimajo nič skupnega s slovenskim državnim programom.“

Ideja je zmaga! Večina Slovencev v emigraciji je v tej zamisli edina! Hvala Bogu! Morda so še skupine, ki še nosijo tiho upanje na kako Jugoslavijo, toda tudi te bodo morale slediti večini, ki izpoveduje voljo zatiranega naroda v domovini.

Cilj nam je torej sedaj skupen! Nič zato, če se duhovi ločijo v posameznostih. Cilj - slovenska država - mora biti sedaj vodilo vsega našega delovanja - in to vseh skupin, strank in posameznikov.

V zvezi z drugimi narodi „Jugoslavije“, ki tudi hočejo svobodo in lastno državo, bo nam delo olajšano. Naša vsenarodna zahteva mora najti sedaj izraza v enodušnem odmevu, ki bo odmeval po vseh prestolnicah in po vseh kabinetih:

Svobodne narodne države - med njimi tudi svobodna slovenska država!

Izpovedujmo to zahtevo povsod! Bodimo glasniki te ideje, vlivajmo z svojim delom novega upanja zatiranim bratom v Sloveniji.

M. Geratšč

Izjava SNZ za Kanado

Od časa do časa se obnovi prišepetovalna akcija, ki hoče na vsak način pritisniti na SNZ in njeno delovanje pečat politične stranke. Zadnje čase smo opazili, da se je ta akcija razširila celo na ne-Slovence. Zato se zdi odboru SNZ primerno, da ponovno povdari:

SNZ v Kanadi je etnična organizacija Kanadčanov slovenskega porekla.

Njen namen je gojitev slovenske svojskosti tudi v novi domovini, seznanjati svet, predvsem seveda Kanado, z našo kulturo, na drugi strani pa omogočiti Slovincem stik s tukajšnjim načinom življenja.

SNZ za Kanado zagovarja osvaritev slovenske države. Toda to ni strankarsko politični, marveč narodni program, kar poudarja tudi Ruda Jurčič v Vrednotah, ko je zapisal, „da slovenske državne misli ne more imeti v zakupu nobena stranka in tudi nobena klika ali krilo stranke ali skupine“, marveč se „ravno okoli te svoje zamisli zmore ustvariti enotnost pogledov in stremeljenj“ (Vrednote, 2. knjiga, 1954, str. 72).

SNZ za Kanado ni imela in nima nikakih strankarsko-političnih ambicij. Kdor trdi kaj drugega, govori neresnico in kdor take traditve širi, kleveta.

ODBOR

Slovenian Declaration

A united Republic of Slovenia, free from any outside domination and internal autocracy.

A cantonal union of the Republic of Slovenia with the Free Territory of Trieste, to put an end to divisions of, and to quarrels for this indivisible north-eastern Adriatic area, and thus to enable the port of Trieste and its natural hinterland - Slovenia to resume their common economic function in central-eastern Europe.

An autonomous membership of this Republic in a Federated Europe as it shall mutually be agreed upon to serve the freedom and wellbeing of its people and their common security against Communism and any totalitarian or imperialistic revival.

Ustanovni člani SNZ v Kanadi so poleg idejno sorodnih organizacij po svetu, podpisali zgornjo izjavo.

TAKO IZGLEDA VERSKA SVOBODA V SLOVENIJI

Po zanesljivih poročilih iz Slovenije so bili v zadnjem času obsojeni sledeči duhovniki iz mariborske škofije:

Duhovnik Glavač v Ptuj je bil obsojen na tri mesece zopora, ker so našli v cerkvenih krstnih knjigah, da je krstil otroke partijskih privržencev. — **Župnik Junež Rado** pri Sv. Juriju v Slov. gor. je bil „nagrajen“ s 6. meseci zopora ker je zahteval pri mešanem zakonu (katoličana s Turkinjo) katoliško vzgojo otrok. — **Duhovnik Klemenc** (kraj ni naveden) se mora pokoriti v zaporih 6 mesecev, ker je šel s procesijo nekoliko dalje po vasi kot je bilo dovoljeno. Konji-

ški kaplan je na Brinjevi gori v pridigi povdaril, da je potrebna tudi cerkvena poroka in ne samo civilna. Zato so ga „zašili“ za 15 dni. — **Kanonik Alojz Zolnir v Mariboru** je na ciklostil razmožil veroučne pripomočke, da bi tako otroke bolje pripravil na prvo sv. obhajilo. Tudi on ima že sitnosti pri oblasti in bo verjetno moral tudi v zapor. — Tako izgleda v praksi in v ustavi jamčena verska svoboda. Večih procesov zaenkrat ne delajo. Menda ne vlečejo preveč. Pa tudi morda preveč vzbujajo pozornost in svobodnem svetu. Zato pa dobijo razni duhovniki kar na „tistem“ po nekaj mesecev zopora, čeprav listi o tem ne poročajo, da ne bi v javnosti napravili preveč mučnikov. —

● **Avtomobilski delavska unija** v ZDA se pripravlja na veliko borbo za zajamčeno letno plačo. nasičen, se bo vnaprej v večji meri. Ker je avtomobilski trg v prodaji avtomobilov, ki bo imelo za posledico daljše odpuste. Industriji se tej ideji upirajo, čeprav v nekaterih drugih industrijah že obstoja.

● **V Marcedusi, Kalabrija**, so komunistični župan in komunistični občinski svet prestopili korporativno in krščansko demokratsko stranko. Po priznanju komunistične stranke Italije se je lani znižalo število komunistične mladine za 12.000.

Pred devetimi leti...

... je list štirinajstodnevnik „Slovenski Emigrant“, ki so ga tiskali v begunstvem taborišču Servigliano v srednji Italiji v svoji 15 številki prvega letnika, dne 25. junija 1946. v svojem uvodniku izpod peresa P.-c. med drugim zapisal: „... Preživeli smo Vetrinje! Sicer v smrtnem strahu, toda preživeli smo tiste dni! In termini, ki so nam jih postavljali za vrnitev v domovino, so drug za drugim šli mimo nas, mi pa smo ostali izgnanci in smo upali, da se bo le prekretilo, da bomo le pokopali svojo z razprtijami omadeževano preteklost in si vsaj v tujini, daleč od domovine, pred korakom v negotovo bodočnost, bratski segli v roke, ter koristni skupnosti postavili na prvo mesto.“

Toda na žalost stari slovenski pregovor, „Kar se Janezek, nauči, to Janez zna“, tudi danes prav tako drži, kot je držal nekoč. Namesto, da bi šli vase in pometali na smetišče vse, kar nas je v bližnji preteklosti ločilo, vidimo danes nasprotno: da se namreč na zunaj, svetu, kažemo kot pobožna bratovščina z molki in molitveniki v rokah, če pa bi svet malo prislutil na te videt tako pohlevni družini, bi na veliko začudenje videl, kako bujno cveto med nami obrekovanje, klevete, intrigiranje, žigovanje z nezanesljivostjo, pristanost, svetohlinstvo in podobne cvetke iz naše preteklosti ...

... Naš rajni voditelj dr. Korosec je nešteto krat poudarjal, da nikomur ne zameri, če ne more biti njegov pristaš, ker vsi ljudje pač ne morejo iti pod en kloboč ...

... Vsak totalitarizem hoče uniformirati poleg ostalega tudi človekovo duhovno življenje oziroma hoče, da bi vsi ljudje bili istega prepričanja. Proti temu smo se vedno borili in hočemo ostati temu zvesti tudi zdaj. Zato ... se zavedajmo prav vsi, da različno mišljenje ne sme ljudi cepiti v dva sovražna si tabora in ne sme pomeniti, da oni, ki je na oblasti, ostane na vseh podočjih zastopavlja. Takega ravnanja ni mogoče opraviti niti pred vestjo niti pred ljudmi. Na drugi strani pa je naravnost kričeč dokaz naše politične nezrelosti naše nedemokratičnosti ...

VISOKOSOLSKI ZBORNIK 1955

Opogumljeni z nasveti, pobudo in prvimi razpravami svobodnih slovenskih akademikov v Evropi in Ameriki in zavedajoč se, da je treba povečati slovensko akademsko dejavnost in zmanjšati usodna medsebojna trenja, smo se odločili, da bomo skušali v drugi polovici letošnjega leta izdati VISOKOSOLSKI ZBORNIK 1955.

Prvi del Zbornika naj bi bil posvečen leposlovju in vsakovrstnim vzgojnim, filozofskim, znanstvenim, socialno-ekonomskim, zgodovinskim in umetnostnim razpravam, v drugem pa bomo skušali zbrati poročila dijaških skupin in razne dijaške novice in zamisli. Če nam bo finančno mogoče, bomo priobčili tudi vsaj nekaj slik.

K sodelovanju vabimo vse svobodne demokratične slovenske akademike, zamejske, staronaseljenke in begunske. Najbolj všeč bi nam bilo, če bi si vsaka krajevno ali organizacijsko zaokrajšana skupina izbrala svojega urednika, ki naj bi zbral vse njene prispevke in nam jih poslal do konca avgusta 1955, mi pa bi njemu vrnili primerno število Zbornikov v razdelitev. Ker se nam zdijo važnejše od raznih šolskih dokumentov skupno poslanstvo v narodu, vabimo k sodelovanju tudi slovenske učiteljske čimke, bogoslovce in klerikove pa se priporočamo predvsem za razprave, ki utrjujejo vero. Nikjer nista namreč vera in narodnost v večji nevarnosti kot ravno med izpostavljenimi slovenskimi visokosolci in nikjer bi njuna izguba ne mogla imeti bolj usodnih posledic za ves narod kot ravno tu. Ni vsa odgovornost samo naša, toda reševati ju moramo in vsaj do neke mere moremo sami - z združenimi močmi!

Čitljive prispevke, s točnim naslovom in navedlo šole, pošljite do konca avgusta 1955 na naslov: Akademik, 4214 Maryland, St. Louis 8, Mo., USA.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE Z ZELJO PO SKORAJ-SNEM VSTAJENJU SLOVENSKEGA NARODA
ZELI SLOVENCEM IN SLOVENKAM
SIROM SVETA IN V DOMOVINI
SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V KANADI

NA KRAMOLCEVI RAZSTAVI

Januarja je razstavljal znani slovenski umetnik T. Kramolc v Hart House na Torontski Univerzi vrsto linorezov. Razstava ni le dokazala živega zanimanja kanadske publike za Kramolčevo stvarjanje s tem, da mu je stavilo na razpolago enega izmed najodličnejših razstavnih prostorov na razpolago, marveč je prikazala tudi umetniškovo delo v novi luči. V vsej zbirki razstavljenih grafik se zrcali karakteristična razgibana statika, ki je Kramolcu lastna. Osobito poudarjena je v delih „Konjski rep“ I in II - pri čemer pa ne gre za repe dejanskih konj, marveč za moderno damsko frizuro - in v „Pikovi Dami“ I in II. Tema je v obeh slučajih obdelana z dveh vidikov; zasnova pri „konjskih repih“ je povsem portretna a izrazno zaleta v tekoče, skoroda skope dinamične linije, ki razgibljuje portrete v nenavadno živahnost. Pri „Pikovi Dami“ je zasnova statična, in mehke, povdarjeno zaokrožene linije podčrtane po plastičnih senčah dajejo tu obrazom izraz zagonetnosti. Umetniku moramo biti posebno hvaležni za ta redki prikaz mnogostranosti pogleda na isto temo.

Izredno zanimiva in dovršeno uravnotežena je „starodavna pokrajina s preglednimi telesi“, abstrakt, ki podaja v kipeh geometričnih osnovah svoje baze in v izredno mičnem dvojnem tisku gornjega dela slike obenem kontrast med statičnim in dinamičnim, in harmonijo med navpično in vodoravno smernostjo. Slika je dovršena v svoji izpolnitvi prostora pravtako kakor v svoji tehnični izvedbi.

V svojih delih „Sadje in bršljan“, „Romantična pokrajina“ in „Industrijsko mesto“ se pokaže umetnik mojstra v realističnem ekspresionizmu, ne da bi žrtvoval pri tem svoje statične razgibanosti. Osobito močna je „romantična pokrajina“, scenska slika z izred-

no globino, izvršena v močnih, precizih potezah, ki dajejo delu tudi v detajlih živo plastiko.

Poleg naštetih razstavlja Kramolc tudi prav posrečenih figuralnih kompozicij, mojstersko zaključene v sebi, in ki njih razvstitev dokazuje, kako visoke zahteve stavlja abstraktni realizem na umetnika. Posebno so omembe vredne tekoče a realistične in posrečeno idealizirane linije, ki upodablja z njimi mojster svoje like tako, da se neprisiljeno vežejo v okolje in medseboj.

Kot čist abstrakt je interesanten rdečerjavo tiskan linorez „Stoječe oblike“, ki izraža v povdarjenih potezah tisto usmerjenost raznolikosti, ki je po sebi menda najbistvenejša značilnost Kramolčeve razstave.

Umetniku častitamo na njegovem uspehu in na njegovem delu, in upamo, da bomo imeli še mnogokrat priliko, veseliti se njegovih stvaritev.

F.L.Y.

● **Komunisti na Hrvaškem** hočejo posvetiti posebno poglavje „dokumentarnega“ dela o osvoboditvi Zagreba 1. 1945 kardinalu Stepcinu, da bi v ljudeh za vedno ubili „svetniško podobo“ kardinala, kakor sami izjavljajo.

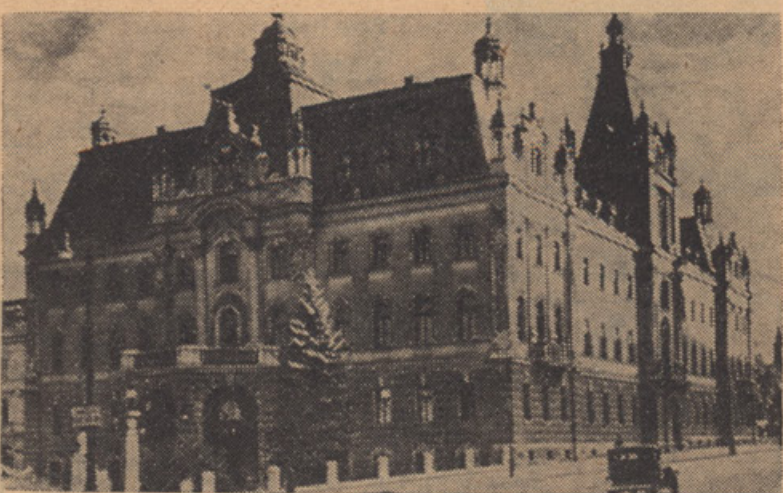
● **Senzacionalni proces proti** nekdanjima prvakoma komunistične stranke v Jugoslaviji Djilas in Dedijeru se je prav tako senzacionalno končal - dobila sta po 18 oz. 6 mesecev ječe, pa še to pogojno. Verjetno nove pošiljke zapadne pomoči v blagu in denarju lahko še niso prispele v Jugoslavijo. Pametni ljudem na Zapadu pa bi bil ta proces kljub temu zadosten dokaz, da je „demokratizacija“ komunizma v Jugoslaviji le slabo režirana igra.

RAZPIS LEPOSLOVNIH NAGRAD SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Mecen, ki želi ostati neimenovan, je Slovenski kulturni akciji omogočil, da razpisuje za leto 1955.

„Božične leposlovne nagrade“ v skupnem znesku 10.000 argentinskih pesov z namenom, da se poživijo slovensko knjižno ustvarjalno delo.

1. Nagrade so tri in sicer v zneskih: 5.000.-, 3.000.- in 2.000 arg. pesov.
2. Prispevki morajo biti izvirna dela, ki še niso bila objavljena ali delno izvajana (roman, drama, zbirka novel ali pesmi).
3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik.
4. Rokopis je treba poslati do 31. oktobra 1955 in sicer v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija - Leposlovne nagrade - Granaderos 61, Buenos Aires, Argentina.
5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonim, katerega nosilec pa mora biti znan, vsaj enemu članu razsodišča, je treba poslati v rokopisu priloženi zapečateni kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte se odpro na dan razglasitve, t.j. 22. decembra 1955. Obnavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev, ostali rokopisi ostanejo na uporabo piscem. Slovenska kulturna akcija pa lako z avtorjem dovoljenjem objavi tudi nenagrajeno delo.
6. Pod psevdonimom poslano in nagrajeno delo se more tudi pod psevdonimom izdati, če avtor to zeli.
7. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu.
8. Sodelujoči pristanejo na to, da bodo nagrajena dela izdana v knjižnem programu Slovenske kulturne akcije za leto 1956 ali kasneje. Nagrajena dramska dela bodo po možnosti tudi uprizorjena. Za oboje bo avtor dobil še redni honorar založbe.
9. Materialistično usmerjena dela ne pridejo v poštev pri razpisu leposlovnih nagrad.
10. Žirijo tvorijo gg. Vinko Brumen, Tine Debeljak, Lojze Geržinič, Ruda Jurčič, Milan Komar in Zorko Simičič.
11. Glasovanje razsodišča je tajno. Če član razsodišča sam sodeluje pri natečaju, izgubi pravico glasovanja.
12. Razsodišče ima pravico razglasiti kakšno nagrado za nedoseženo, če misli, da predložena dela ne ustrezajo potrebnemu merilu kakovosti. Prav tako si pridržuje pravico združiti dve ali več nagrad in jih razdeliti.

GLAVNO POSLOPJE SLOVENSKE UNIVERZE V LJUBLJANI

Ustanovimo Obrambno Zvezo!

Uredništvo „S.D.“ je dobilo pričujoči članek s prošnjo za objavo od urednika lista „Akademik“, ki izhaja v U.S.A.

Poznamo dve vrsti narodov: take, ki se od zgodovine česa nauče in take, ki se ničesar ne nauče. Nekatere prejšnje nesreče izmodrilo in takoj začetno razmišljajo, kmalu nato pa tudi krepko delati, da bi se nikoli več ne ponovile. Pot takih, naj si bodo še tako majhni vodi kvišku.

So pa tudi narodi, ki se po nekaj razočaranjih živijo v misel, da sami ne morejo storiti ničesar za svoj narodni obstanek in napredek. Kakor bi bil poedinec s podobnim prepričanjem le bedna igračka okolja, tako je tudi tak malodušen narod le igračka tujih držav vključno morebitnim kulturnim podvigom. Mogli bi ga primerjati z duševnim bolnikom, ki je tako živo prepričan, da ne more n.p.r. dvigniti svoje sicer zdrave roke, da je - samo zaradi tega prepričanja - v resnici „ne more“ dvigniti. Celotno v smrti nevarnosti je ne dvigne - tako globoko si je to zmotno prepričanje utrla pot v njegovo zavest.

Narod, ki živi v podobnem zmotnem prepričanju, ne obvlada svoje narodne obrambe, čeprav bi z malo korajže, premišljenosti in dobre volje zlahka ohranil svoje življenje celo v najbolj izpostavljenih predelih. Počasi, a nepretrgoma krvavi in namesto, da bi obvezoval odprte rane, namesto da bi koval in uresničeval obrambne načrte, le objokuje stalne izgube.

V katero teh dveh vrst smo spadali Slovenci doslej in v katero hočemo spadati v bodoče, odločite, bratje, sami! Eno pa se mi zdi gotovo: Izkušnje v naši dosedanjši neorganizirani in nestrnični, nesistematični in vedno nepripravljeni narodni obrambi so tako bridke, da se mora vsakemu rodoljubu trgati srce. Koliko smo izgubili samo v zadnjih petdesetih letih! In če bomo pustili vso težo obrambnega dela le na nepodprtih, preobloženih ramah, peščice požrtvovalnih junakov, če bomo še v naprej navno verjeli, da je obramba predvsem krajevni ali skupinski in ne najbolj vsenarodni problem, če se ne bomo vsi demokratični Slovenci vsaj danes, ob enajsti uri, strnili v načrtni, demokratični, složni narodno-obrambni organizaciji, ki bo nasledovala vsa narodna in mednarodno dogajanja edino pod vidikom slovenske narodne obrambe, potem bomo v naslednjih petdesetih letih izgubili vsaj toliko, kakor smo v zadnjih.

Se mar ne potujejo otroci v zamejstvu in izseljenstvu danes mnogo hitreje, kakor so se pred desetletji? Se mar ne potapljam mi sami hitreje? Kako bi morali rdeči pred starimi slovenskimi pionirji! Že res, da so tokovi tujine danes mnogo močnejši, da kino, radio, televizija, tuje šolstvo, tuja družba in čtivo danes mnogo bolj izpodrivajo vpliv domače družine in slovenstva kakor nekoč. Toda, če so tuji tokovi močnejši, potem morajo postati tudi slovenski obrambni tokovi močnejši: bolj živi, bolj strnjeni, bolj smotrno uravnani, z eno besedo - organizirani!

ni, bolj smotrno uravnani, z eno Se vam ne zdi čudno, da imajo med Slovenci ljubitelji vsakega športa in vsake kulturne panoge in zabave svojo posebno organizacijo,

kar je hvalevredno, toda edino celotna narodna obramba, ki je na eni strani najbolj vseslovenska in nenadomestljiva osnova vsakega narodnega programa, na drugi pa stavlja vedno celo vrsto kričočih specifičnih potreb, ki bi jim mogla zadostiti le močna, složna skupna organizacija vseh, še vedno blo-di v megleni breznačrtosti, malodušnosti, nepovezanosti, neorganiziranosti. Čudno, žalostno in usodno.

Medvedov Franci iz Minnesote mi ob teh vrsticah prihaja na misel. Ta vrlji fant je več let s silnimi žrtvami izdajal otroški listič za naše male v Ameriki. Lani pa se je začel voziti na univerzo v sosednje mestu in je zdaj tako preobložen z delom, da z lističem pri najboljši volji ne more dalje. Na koga naj se obrne? Gospodje, ki jim je pisal, niso odgovorili. Kaj naj stori, dokler nimamo obrambne organizacije? In vendar je tak otroški list silno važen za rešitev naših otrok in za bodočnost slovenstva v Ameriki in ni samo Francijev problem, ampak problem nas vseh. Takih in bolj usodnih, a zlahka rešljivih primerov bi mogli zamenjati v svoji obrambi na stotine. Zakaj? Ker je neorganizirana. Stalni porazi so samo posledica.

Kako pa je z drugimi? Avstrijci so imeli že dolgo pred plebiscitom poleg izvrstne propagande, morale in diplomacije in vključno svojemu državnemu razsulu, svoj tesno strnjeni „Volkswehr“ in danes organizirajo protislovenske šolske štrajke, neprestano učijo slovenske otroke, da so Nemci (jih mi tako vztrajno učimo, da so Slovenci?) in vključno zbirajo velike vsote za nakup slovenskih posestev na jugu, da bi tako kar najhitreje do kraje potopili potapljačji se slovenski otroček. Italijani gradijo strnjena italijanska naselja na slovenski obali ... itd, itd!

Mar smo res slepi, mar res ne vidimo? Meje padajo! Toda če padajo meje, pademo vsi, vsi do zadnjega, ki ljubimo svoj narod - in z nami pade spomih naših dedov, knezov, pesnikov, mučencev, in z nami padejo naši znananci, vrženi že ob rojstvu v kalne valove tujega morja!

In tu je vprašanje, grozno vprašanje ... Ali bo naša uboga, ti-sočkrat razbičana in s trnjem kronana Slovenija nove izgube še prebolela? Ali ji ne bo izkravalo ubogo srce, ki ji ga trgamo tudi mi sami, njeni sinovi, trgamo s svojo brezbriznostjo? Slovenija, ti mila Slovenija, mar v resnici umiraš?

Ne, ljuba naša mati, ki si nam v bolečinah dala življenje in položila na naše trepetajoče ustnice sveto slovensko besedo in sladko slovensko pesem, ljuba Slovenija, ti umreti ne smeš! Pokazati ti hočemo, da te tudi mi, vključno vsem svojim slabostim ljubimo, ljubimo, kakor te je ljubil Cankar in Slomšak, Malgaj in Gregorčič, kakor so te ljubili slovenski vojak-mučenci, in pokazati hočemo, da smo se tudi mi od zgodovine kaj naučili!

V spominu na kri naših mučencev, na znoj naših pionirjev, na sladko pesem naših mater in v misli na tvojo srečnejšo svobodno

bodočnost, mila mati Slovenija, si vsi tvoji svobodni sinovi bratsko podajamo roke in ti v vedno močnejšem zboru obljublamo:

„Kakor tujec načrtno potujoče naš narod, tako ga hočemo v bodoče mi sami načrtno, složno in organizirano reševati smrti in dvigati v novo življenje! Kakor skuša tujec osredotočiti trenutno ves svoj pritisk le na gotove pokrajine in nas postopoma izbrisati iz zemljevidov, tako hočemo posvečati ti mi svojo skrb in ljubezen prav tem najbolj ogroženim pokrajinam in ohranjati in poživljati njihovo dragoceno življenje! Načrtno, složno, organizirano! Vsi zavedni Slovenci združeni v srce, ki bo pošiljalo kri umirajočim udom! Vsi združeni v Slovenski narodno-obrambni zvezi, branitelji našega narodnega življenja!“

Bratje, naprej! Stavimo svojo zgodovinsko dolžnost, dokler ni prepозно: USTANOVIMO OBRAMBNO ZVEZO!

Edi Gobec

NE POZABIMO!

(1) V naravi klikarjev in ozkih strankarjev je, da odklanjajo vse resnično vsenarodno, v kolikor jim ni v naprej zagotovljena nedeljena oblast, ki pomeni smrt vsenarodnega. (Tu jih bomo spoznali).

(2) Toda slovensko obrambo more rešiti samo resnično vsenarodna obrambna organizacija, nadstrankarska, nadklikarska, sestavljena iz vseh zavednih demokratičnih Slovencev, ki se hočejo sistematično boriti zoper našo narodno smrt.

(3) To resnično vsenarodnost ji bomo zagotovili s tem, da bomo ob prvi priliki po raznih družtvih, strankah, pripravljalnih odborih, časopisih itd izvolili svoje obrambne referente - prve predstavnike v slovenskem obrambnem parlamentu.

(4) Pokaže pa naj se ta vsenarodnost tudi v tem, da bo kar največ rodoljubov začelo o obrambni organizaciji razmišljati in pisati in razpravljati na raznih sestankih in shodih, tako da ji bomo z združenimi močmi izkristalizirali kar najboljši način ustanovitve in upravljanja in ji lahko nekoč z zaupanjem pomagali izvesti kar najboljši obrambni program če ne prodremo, bo šel val smrti tudi v bodoče svojo pot. Izbira je samo ena: PRO-DRET MORAMO!

Z vero vase in Boga vse za obrambo naroda!

E.G.

● Canadian Scene je organizacija, ki pošilja tedensko novice 68 časopisom ter dvema radijskima postajama za 17 jezikovnih skupin v Kanadi. 1. aprila letos bo stopila v peto leto obstoja.

● Potovanje preko Kanade v vlakom bodo skrajšali za 14 ur z novimi diesel lokomotivami in bolj širimi potniškimi vagoni. (Can. Scene).

● Zagrebaška tovarna „Gorica“ bo začela proizvajati titan-emaile po postopku, ki ga je odkril inž. Slavko Fuger. Doslej so ga morali uvažati.

„UREDNIKU PIŠEJO.“

■ Pošiljam Vam \$3.- kot naročnino za list „Slovenska Država“ za eno leto. List mi ugaja, ker piše nepristransko in razkriva tudi napake slovenskih ljudi, med tem, ko drugi listi pišejo samo o visoki kulturi slovenskega naroda, o napakah pa molčijo. J. Z. Canada.

● List „Slovenska Država“ mi zelo ugaja, ker piše resnico o slovenskem narodu ter se spominja nesrečnih domobrancev, ki so bili mučeni za slovenski narod in katoliško cerkev. J.L. USA.

■ Prejel sem nekaj števil „Slovenske Države“, Hvala! Pošiljam \$ 3.- za naročnino za eno leto. Srčno želim, da bi Vaše prizadevanje koristilo slovenskemu narodu in primoglo k mednarodnemu miru in splošnemu blagostanju. J. M. Calif.

● Pošiljam Vam iskrene pozdrave od nas mnogih Slovencev iz Caracasa. V zavesti, da sem Slovenec sledim in hočem pomagati k uresničitvi našega skupnega cilja: Slovenska država. Naša dolžnost je, da gojimo slovenski duh in da pazimo, da se v našem novem naraščanju v tujini ne pozabi naš lepi materin slovenski jezik. I.M. Caracas. Venezuela.

● K listu kličem: Le tako naprej! po poti k svobodi!

S.C., England

NOVE KNJIGE

Druga knjiga Vrednot, ki jih je izdala Slovenska kulturna akcija kot redno izdajo za 1. 1954, prinaša naslednjo vsebino:

V prvem delu: dr. I. Lenček, Iz etike narodnosti; A. Geržinič, Slovenski narodni značaj; M. Marolt, Misli o slovenski kulturni zgodovini; dr. V. Brumen, Idejni temelji medsebojne strpnosti; R. Jurčec, Oblikovanje slovenske državne misli.

V drugem delu: dr. J. Vodopivec, Ob Petrovem grobu; dr. T. Debeljak, Beseda o Novačanu obenem z še ne objavljenim delom Novačanovega Janeza Goligleba; M. Marolt, Meštrovci in Slovenci.

V tretjem delu: V. Beličič, Pogled na povojno slovensko lepoto; M. Jevnikar, O Cankarju na Dunaju.

V četrtem delu: dr. Branka Sušnik, Verovanje Indijancev Lengua; A. Horvat, Poskusi reform pri angleških laburistih.

Vrednote je uredil Ruda Jurčec.

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V SLOVENSKI DRŽAVI!

● V Parizu je umrl, zadet od kapi, 86letni pesnik, dramatik in diplomat Paul Claudel, član Francoske Akademije. Njegova dela so zavestno katoliška in v svojih pisnih pisatelju Andreju Gideu je povdarjal, da mora tudi umetnost izpričevati Kristusa. Rodil se je 6. avgusta v Villeneuve, v diplomatski službi je živel od 1. 1890 do 1935 (Boston, Shanghai, Futschou, Peking, Tientsin, Praga, Frankfurt, Hamburg, Rim, Rio de Janeiro, Bruxelles). Pokoj je preživel večinoma na svojem posestvu v Branguesu.

V komentarju k njegovem „Svilenem čevlčku“ je napisal eden vodilnih sodobnih jezuitov Hans Urs von Balthasar: „Tako sta Rodrigo in Proeza prvi krščanski par svetovnega lesposlovja, ki dojameta veliko zemsko strast neposredno kot versko vprašanje“. (str. 439 4. izdaje 1. 1949 v Salzburgu, Otto Müller).

● Avtomobilska industrija veča svojo proizvodnjo v nedogled. Toda tudi prodaja v ZDA ne zaostaja. V prvih 8 tednih 1. 1955 so prodali trgovci skoraj 1 milijon avtov, 40% več kot v istem času lani ter s tem dosegli dosednji višek.

● Kanadski dolar se približuje vrednosti dolarja ZDA. Kanadski dolar je bil dolgo časa dražji kot njegov brat z juga. Glavni razlog je bil veliki dotok denarja iz ZDA v Kanado, kamor so vlagali denar v nova podjetja in podobno. Glavni povod za sedanje znižanje pa je sporočilo Kanadske banke, da bo znižala obrestno mero za posojila bankam od 2% na 1½% v pričakovanju, da bodo tudi banke znižale obrestno mero za posojila, kar bo pocenilo denar in poživilo investicije. Znižanje vrednosti kanadskega dolarja posebno pozdravljajo izvozniki, ker bodo tako lažje tekmovali na tujih tržiščih.

IZ PISARNE HON. J. W. PICKERSGILL-A, MINISTRA ZA DRŽAVLJANSTVO IN VSELJEVANJE SMO DOBILI NASLEDNJE OBVESTILO:

Sreda, 16. marca 1955

V zadnjih mesecih je število prosilcev za kanadsko državljanstvo v Torontu naraslo tako močno, da kanadska vlada čuti potrebo odpreti nov urad s potrebnimi uradniki v Torontu, ki bodo sprejemali tozadevne prošnje.

Novo pisarno na 1200 Bay Street v Torontu bodo odprli 1. aprila 1955. Uradniki bodo na razpolago proslcem s vsemi potrebnimi informacijami ter bodo pomagali tudi pri sestavljanju prošenj za kanadsko državljanstvo.

VESELO VELIKONOČ - V UPANJU NA VELIKONOŠNO JUTRO SLOVENSKE DOMOVINE V SVOBODNI SLOVENSKI DRŽAVI ŽELIJO SLEDEČI

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V CHICAGU IN
Podružnica Slov. Narodne Zveze
v Chicagu
2737 W. 16th Street
Chicago 8, Ill.

MIRKO GERATIČ,
predsednik SNZ za Chicagu,
2737 W. 16th Street
Chicago 8, Ill.

LUDVIK IN MARIA JELENC,
1848 W. 23rd Street,
Chicago 8, Ill.

VESELO VELIKONOČ ŽELI
VSEM ODJEMALCEM

Meden Appliances

Television Sales and Service
Refrigerators - Washing Machines

1804 W. CERMAK ROAD
CHICAGO 8, ILL.

VSE, KAR RABITE ZA
VELIKONOČ

okusne kranjske klobase, suhe šunke, prekajene svinske želodce, kisle repo in kisle zelje; kuratino, vse to dobite v najboljši kakovosti v znani slovenski trgovini

Joe Gomilar
1801 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Slovenici Držite se gesla:
Svoji k svojim!
JOE GOMILAR IMA ZA VAS
NAJBOLJŠE BLAGO. POSKUSITE! ZADOVOLJNI BOSTE!

Virginia 7-7777 CRawf. 7-4037
FIDELITY ELECTRIC CO.
Contracting Electrical Engineers, FRANK SCHONTA
2049 W. Cermak Rd, Chicago, Ill.

ANTON ŠUTA
2114 - 23rd Place,
Chicago, Ill.

FRANK MARTINIČ Z
ZDRUŽINO
5323 S. Kolin Avenue
Chicago 23, Ill.

ANTON IN JULIJA GUŠTIN
2253 S. Kildare Avenue
Chicago 23, Ill.

JANKO IN MARIJA TAJČMAN
2030 West 23rd Street
Chicago, Ill.

OTMAR IN ANICA TAŠNER
5415 W. 23rd Street,
Cicero, Ill.

LOJZE IN VERA GREGORIČ
1732 W. Cermak Rd.
Chicago, Ill.

FRANK ŠUŠTARIČ
1930 W. Cermak Rd,
Chicago, Ill.

MIHAEL IN PAVLA ARKO
Z DRUŽINO
2036 West Coulter Street
Chicago, Ill.

FRANK ČERNIVEC
1845 West Cermak Rd,
Chicago, Ill.

FRANK IN MARINKA BILBAN
1802 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

JOHN KERŽAN Z
DRUŽINO
1845 West Cermak Rd,
Chicago, Ill.

FRAN IN FRANCES KARNER
2107 S. Lombard Ave.
Cicero, Ill.

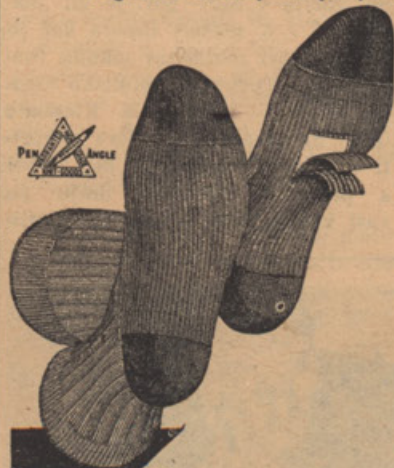
LOVRO PIRC Z DRUŽINO
1830 West Cermak Rd.
Chicago, Ill.

MIRO KREK
5515 S. Woodlawn Ave.,
Chicago 37, Ill.

JOŽE GORŠIČ
5483 S. Ellis Ave.
Chicago 15, Ill.

Penman's
EXCLUSIVE

nogavice z dvojnimi podplatoma

Oglejte
si nove

RAZTEGLJIVE

Pen - fleks

NOGAVICE

Edine raztegljive nogavice
z dvojnimi podplatoma v Kanadi

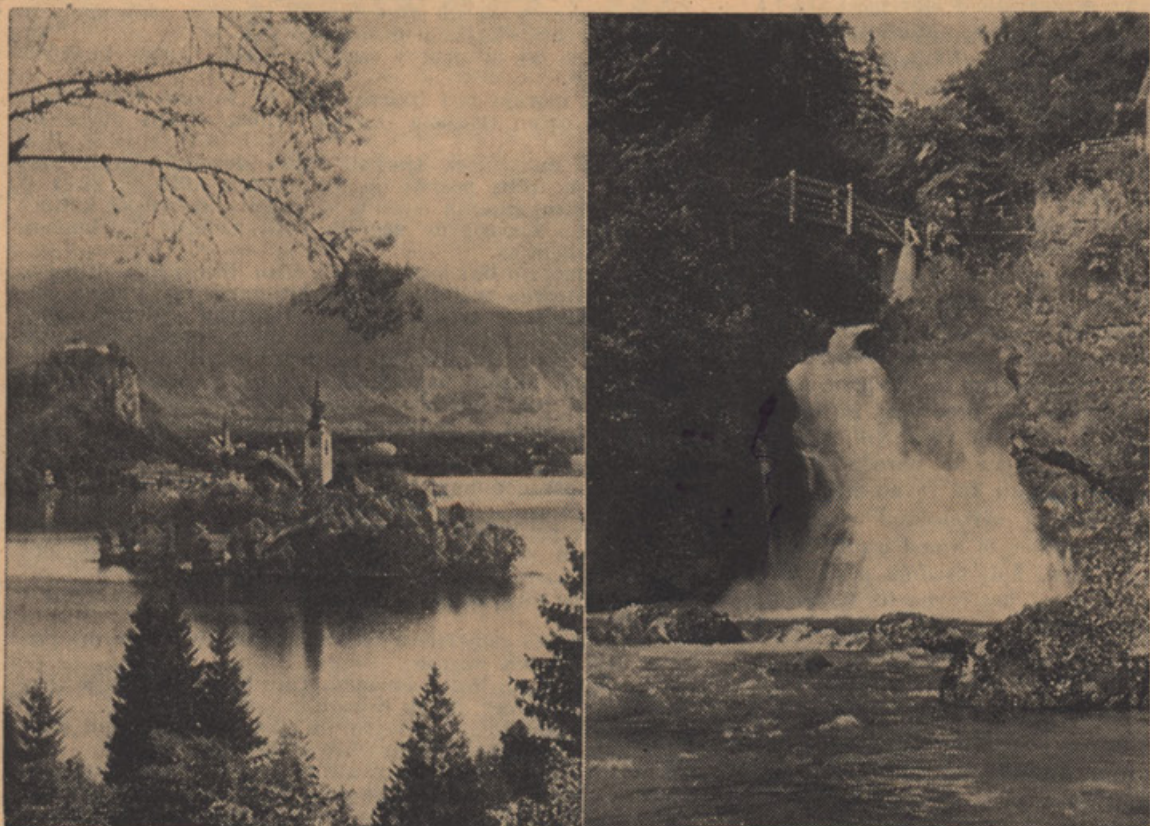
Dobe se izdelane 100% iz nylona, ali iz volne in nylona
(13—S—5)

Strokovnjaki v hladni trajni, barvanju, beljenju in friziranju.
Odprto dnevno od 9 zjutraj do 6 zvečer, ob torkih in petkih od 9 zjutraj do 9 zvečer.

KRESS BEAUTY SALON

RU. 1-2921, 1194 Eglinton Ave. W., Toronto
Postrežemo vam v angleščini, slovenščini, hrvaščini, nemščini, madžarščini, ali italijanščini.

OTOK BLEŠKI, KINČ NEBEŠKI . . .

SLAP VINTGAR

DACHAUSKA ŽRTEV

(V spomin desetletnice smrti g. Franca Žebota)

FRANJO ŽEBOT

Šesti april 1941 . . . Voja napoved Hitlerja Jugoslaviji. Maribor diha v nervozni vročici. Kaj nam prinese jutrišnji dan, se je vpraševal sleherni Slovec to zgodovinsko jutro. Tri dni nato že zaseda nemška vojska štajersko prestolico. Na ulicah srečujemo narodne odpadnike - podtalno peto kolono - s kljukastimi križi. Na ulicah je smel po enoletnem zaporu v Gradcu na Hrvaško. Kdo naj popiše trpljenje dachauskih žrtev. Vsi narodi so bili zastopani. Predvsem izobraženci, narodni voditelji, duhovniki, politiki. To taborišče smrti se je v aprilu 1941 pomnožilo še žrtvami: novimi z Slovence. Ni jih bilo malo. To število se je večalo iz leta v leto. Nacizem ni poznal usmiljenja. Dachausko mučilišče je požiralo nove in nove žrtve. Njih pepel je bil raztepen, le spomin nanje je ostal. Med njimi je tudi mariborski podžupan in odlični javni delavec - Franjo Žebot.

Na veliki četrtek se prične. Gestapovci stikajo za žrtvami. Mudil sem se v stolnem župnišču. Oblastno vstopijo hitlerjanci in vprašajo „Ist Marko Kranjc hier?“ Hitro sem izginil. Na ulici kmalu nato opazim v nekem avtu ravnatelja Cirilove tiskane, g. Franca Hrastelja. Pomiga mi z roko. Razumel sem: Gestapovska žrtev. Isti dan je bil aretirani tudi mariborski podžupan g. Franc Žebot, ki je takrat zastopal odsotnega župana dr. Alojzija Juvana. Istega dne so zaprli urednika „Slovenskega Gospodarja“ Januša Goleca.

Franco Žebot in Franc Hrastelj sta bila odpeljana v Dachau. Januš Golec je smel po enoletnem zaporu v Gradcu na Hrvaško. Kdo naj popiše trpljenje dachauskih žrtev. Vsi narodi so bili zastopani. Predvsem izobraženci, narodni voditelji, duhovniki, politiki. To taborišče smrti se je v aprilu 1941 pomnožilo še žrtvami: novimi z Slovence. Ni jih bilo malo. To število se je večalo iz leta v leto. Nacizem ni poznal usmiljenja. Dachausko mučilišče je požiralo nove in nove žrtve. Njih pepel je bil raztepen, le spomin nanje je ostal. Med njimi je tudi mariborski podžupan in odlični javni delavec - Franjo Žebot.

Franju Žebotu se je posrečilo za kratek čas priti na zlato svobodo. V Rimu je živel takrat njegov sin, dr. Ciril Žebot, da se odtegne nacističnemu in komunističnemu divjanju. Sv. oče papež Pij XII. je na sinovo prošnjo interveniral v Berlinu in — uspel. Za Veliko noč 1944. je prišel Žebot v Ljubljano k svoji družini. Bil je bolan in izčrpan, toda še isto jesen so ga Gestapovske zveri znova odvlekli v Dachau. Ko se je bližal konec vojne, ko se tlačeni narodi in nešteleni interniranci ter jetniki upali na skorajšnjo osvoboditev, je nekaj dni pred prihodom ameriških čet v Dachau umrl na tifusu. Njegovo truplo so upepelili kakor tisoče drugih. Ko je avgusta 1945 obiskal to taborišče njegov sin dr. Ciril Žebot, je dobil samo očetovo tabo-

riščno karto, na kateri je bil označen datum smrti: 13. april 1945.

Franjo Žebot se je rodil l. 1881 v St. Ilju v Slov. gor. Preprost kmečki fant brez višješolske izobrazbe je prišel v dotiko s štajerskim Krekom, kaplanom Francetom Sal. Gomilškom. Ta je v skromni kaplanski sobici v Jarenini zbiral mlade fante in jih pripravljaj za javno delo. V tej dobi so nastale Mladeniške Zveze. Njih oče in ustanovitelj je bil Franc Sal. Gomilšek. V Mladeniških Zvezah so se izobraževali in vzgajali borci za slovenstvo v obmejnih štajerskih krajih, med njimi tudi mladi Žebot. Leta 1909 ali 1910 je prišel Žebot v Maribor kot urednik k „Slovenskemu Gospodarju“. Gonilna sila pri listu je bil takrat dr. Anton Korošec. G. Žebot sam je pozneje večkrat pripovedoval, kako strog učitelj je bil dr. Korošec. Pozneje je prevzel uredništvo „Straže“, ki je izhajala ves čas med I. svet. vojno in je morala prenehati na ljubo „Slovencu“ v Ljubljani. Žebot je imel spretno pero in je bil tudi odličen govornik. Na številnih mladeniških taborih v letih 1913-14 najdemo večkrat Franja Žebota kot glavnega govornika. Mladeniške zveze so bila gonilna sila narodno-obrambnega dela v tem ogroženem delu slovenske zemlje. Vzgojile so odlične narodne borce in prekrasile vso obmejno ozemlje s pristno slovenskim duhom in vcepile v ljudstva odpor proti germanizaciji, ki je prodirala s pomočjo Schulvereina in Südmarke. St. Ilj v Sl. gor. z župnikom Evaldom Vračkom, Sv. Križ, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Jakob, Zgoranja in Spodnja Sv. Kungota, Jarenina, Sv. Jurij v Slov. Gor., Sv. Benedikt, Sv. Barbara v Slov. Gor. Sv. Peter pri Mariboru, Svečina, so bile obmejne slovenske trdnjave, Generalni štab teh trdnjav in njihovih borcev je bil v Mariboru v Cirilovi tiskarni, kjer so se zbirali preizkušeni narodni delavci, med njimi takrat tudi že Franjo Žebot.

Ko se je v Ljubljani l. 1918 osnoval Narodni Svet, ki naj prevzame vso težo dela v dobi, ko se bo zrušila mačehovska Avstrija so ga ustanovili tudi v Mariboru. Ne vem za vsa imena, vem le to, da je bil poleg dr. Verstovška, stotnika Rudolfa Maistra in drugih član tudi g. Franjo Žebot. Nihče ne bo mogel nikoli dovolj oceniti dela in daljnovidnosti mož, ki so takrat v Narodnem Svetu mislili na vse možnosti. Bili so možje dela in energije. Zlom Avstrije jih je našel pripravljeni. Niso čakali, kaj bo rekla „bela Ljubljana“, ampak so reševali probleme sami tako, kot so bili dani. Z odločnostjo, ki ji ni primere, so rešili Maribor in kraje ob severni meji, ki so spadali pod mariborsko škofijo. Če bi cincali, kot n.p.r. drugod, bi izgubili Maribor in vso ozemlje do Drave. Imena kot so dr. Verstovšek, Rudolf Maister, dr. Josip Hohnjec, Dr. Rosina, Evald Vračko in ne nazadnje - Franjo Žebot bodo ostala v slovenski zgodovini med onimi, ki so ohranili prelepe Slovenske Gorice, Kobansko in vso ozemlje do Ptujia Sloveniji. V Mariboru takrat ni bilo slepega zaupanja v „zmago pravične slovenske stvari“ kot v Ljubljani. Tukaj je vladal realizem, ki je narekoval odločnost in dejanja. In edino ta realizem je rodil uspeh.

Žebot je po prevratu stopil na politično pozornico. Prvič je kandidiral za namestnika v ustavodajno skupniščino, potem pa je bil vsa leta do Aleksandrove diktature poslanec mesta Maribora in okraja Maribor levi breg. Kot poslanec je bil izredno delaven. Poznal ga je vsak delavec, sleherni kmet in je

SV. JANEZ OB BOHINJSKEM JEZERU

imel prijatelje povsod. Imel je največjo večino sorazmerno z drugimi slovenskimi poslanci. Osebnost je poznal skoro vsakega volilca in peš prehodil slednjo vas in naselje svojega okraja. Bil je pa vabljen tudi kot govornik po vsej Sloveniji in še izven nje. Bil je član parlamentarne delegacije, ki je l. 1925 obiskala Česko in Slovaško. Po navodilih dr. Korošca, da prebije led diktature pri njenih zadnjih senatorskih volitvah, je kandidiral proti vladnemu kandidatu in je izgubil le z nekaj glasovi. Odpovedali so nekateri župani iz Prekmurja. Ko je padla Aleksandrova diktatura, je bil zopet poslanec mariborskega okraja. Če bi le malo hotel, bi postal mariborski župan, pa ni hotel; zahteval je dr. Alojzija Juvana. Kot mariborski podžupan si je pridobil za mesto velike zasluge. Njegovo delo je bilo vsestransko in nesebično. Njegova hišica v Loški ulici ob Dravi je bila vsak dan oblegana od vseh mogočih obiskovalcev. Seveda, vsem ni mogel vedno ustreči. Pokazal pa je vedno za vsakega veliko razumevanje. Maribor je imel mnogo odličnih ljudi in javnih delavcev, toda med ljudmi je bilo, mirno lahko trdim, najboljši znanostnik Franja Žebota. Če kdo kje ni uspel je kar rekel: „Bom pa šel k Žebotu“.

Ni mogoče zajeti vsega, kar bi lahko zapisal o Franju Žebotu. Preobširno bi bilo. Moral bi pisati zgodovino prosvetnega, narodno-obrambnega in političnega dela Spodnjega Štajerja. Le to naj poudarjam: G. Žebot je bil vreden učenec velikega vzgojitelja Franca Sal. Gomilška. Gomilšek - najbolj poznana osebnost med duhovniki lavantinske škofije, je bil idealist in organizator, da malo takih. Njegov učenec ni mogel biti drugačen. Po njegovih stopinjah je hodel od mladosti do svoje prerane mučeniške smrti v Dachau. V delu za rešitev prelepih krajev ob Muri in Dravi, lepih Slovenskih gorica sta drug drugega dopolnjevala: v smrti sta bila oba iznenačena. Tudi Gomilšek je padel zadet od gestapovskih krogel l. 1944 v Knežji Lipi na Dolenjskem, kjer je deloval kot begunec.

Naj bo ta skromen spis v hvalen spomin velikemu idealistu, borcu za svobodno Slovenijo, branilcu ogroženih obmejnih krajev in vestnemu javnemu delavcu, Franju Žebotu. Obenem pa tudi v spomin vsem onim slovenskim žrtvam v Dachau, kamor jih je privela nenasitna nacistična zlobnost. Slava Žebotovemu spominu!

Mirko Geratič

RAZGLEDI PO SVETU

● Papež Pij XII. je že toliko okrevan od zadnje bolezni, da se je mogel peljati v avtomobilu. Avtomobil so zgradili v Turinu po papeževih zamisli - ohišje avta je prozorno, izdelano iz stekla, da ga morejo ljudje videti v celotni tudi ob neugodnem vremenu.

● „Brez Boga ne bi mogla obstajati ameriška oblika vlade niti ameriški način življenja. Priznanje Najvišjega Bitja je prvi in najboljši izraz amerikanizma. Tako so pojmovali Očetje - ustanovitelji in tako bo z božjo pomočjo tudi ostalo“, je izjavil predsednik ZDA D. Eisenhower, ko je začel propagando za vrnitev k Bogu. Akcijo vodi Ameriška legija.

● V Bologni so ustanovili v zvezi s tamkajšnjim vseučiliščem prvo vseučiliško ustanovo ZDA v Evropi - The Bologna Center of the Johns Hopkins School of Advanced International Studies. Podobno šolo so ustanovili junija 1954 v Ranggonu, Burmi.

● Glasilo avstrijske ljudske stranke „Bauern Zeitung“ se je zaletelo v slovensko oddajo na celovški radijski postaji s trditvijo, da je slovenski jezik smrtni sovražnik Korošce.

● Družba RCA Victor bo izdala na pobudo društva The Genesians iz Montreala gramofonsko ploščo s spomin pok. p. Daniela Lorda. Plošča bo 12 inč velika (33 $\frac{1}{3}$ obratov) in bo vsebovala dva njegova govora: „Kar ne morem ljubiti svojega bližnjega“ in „Umrli bom torej od raka“.

● Zlato svetinje za krščansko kulturo za l. 1955 so podelili bivšemu Münchenskemu profesorju dr. F. W. Foersterju, znanemu pedagoškemu pisatelju, ki živi sedaj v New Yorku.

● Papež Pij XII. se je udeležil maše v Sikstinski kapeli na obletnico kronanja za papeža. 12. marca Za svoj 79. rojstni dan (2. marca) je podelil apostolski blagoslov kakim 5.000 voščilcem, ki so se zbrali na trgu.

● Mostarskega škofa Petra Čuleja so po treh tednih zdravljenja v Sarajevu vrnili nazaj v kaznilnico v Zenici.

● Sovjeti so izgnale iz Moskve edinega katoliškega duhovnika Georgea Bissonnetta, ki je bil pri-

deljen poslaništvu ZDA in je skrbel za dušne potrebe ameriških državljanov.

Matthew John Wilfred Smith, urednik tednika The Catholic Register. Izdaja eno izdajo za celo državo, razen tega pa še 35 škofijskih izdaj s skupno naklado skoraj 800.000 izvodov. Tiskarna v Denveru, Coloradu, je dobila pred kratkim nov tiskarski stroj za \$650.000. Poleg urejevanja, pri katerem mu pomaga še 26 laikov in 5 duhovnikov, vodi Smith tudi šolo za katoliške časnikarje. Ko je želel spremeniti list v dnevnik, mu je škof predlog odbil z utemeljitvijo, češ da bi se zgal od smrti.

● General Electric Co. v ZDA je sproročila, da bo za vsake \$1.000, ki jih bo kdo od njenih diplomiranih uslužbencev (cenijo jih na kakih 23.000) daroval kolegiju ali univerzi, dodala tudi ona \$1.000.

● Odrašenje za spovednike. Nova iznajdba Filtravox prenaša zvok, ne prepušča pa zraka. Priprava stane 5.600 lir (izdelek Romana Barberis iz Milana in Paola Scanzoni iz Rima) in jo naročajo v velikem številu, ker obvaruje spovednike pred slabimi duhovi iz ust spovedancev.

● Angleška hierarhija namerava podvzeti korake za kanonizacijo znanega konvertita kardinala Newmana.

● Totalitarizem v ZDA. Kljub protestu katoličanov je sodišče v državi Maryland odredilo sterilizacijo neke žene, ki je po vsakem porodu doživljala shicofrenične reakcije. Teolog Francis J. Connell, član Katoliškega vseučilišča Amerike je med drugim zapisal: „Katera civilizirana oseba bi predlagala, naj . . . zdravnik odreže roke neodgovornemu kleptomanu, da ne bo več kradel“.

● Novo ureditev plač so predlagali škofje Avstralije. Sedaj določa plače zakon na podlagi odločb poravnalnega sodišča. Delavci, ki imajo otroke, dobivajo posebe otroške doklade od države.

Škofje predlagajo, naj država poskrbi za povečane dohodke, kadar se delavec poroči in za tedenske ob rojstvu otrok. Predlog je bil vsebovan v letošnji izjavi škofov o socialni pravičnosti.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELE VSEM SLOVEN-CEM ŠIROM SVETA IN V DOMOVINI:

Družina LOJZE KOŽELJ	Družina W. KAUHLER
JOŽE POGAČAR	ZDENE VIZINTIN
ANDREJ STRLIČ	ŠTEFA MEHLE
DR. RELA ZADNIKAR	Družina F. TORKAR
FRANC KUS	Družina L. JAMNIK
Družina JANEZ VIŽINTIN	Družina F. PAJK
JANEZ SENICA	ZVONE HRASTNIK
Družina A. ZAKŠEK	IVAN CERAR
Družina ING. VICTOR ŠKOF	Družina R. ČUJEŠ

Brezposelno zavarovanje je socialni ukrep

IMA DVE NALOGI:

IŠČE ZAPOSILITEV ZA BREZPOSELNE.
POMAGA BREZPOSELNIH FINANČNO ZA ČASA
BREZPOSELNOSTI

V zadnjih trinajstih letih je Komisija za brezposelno zavarovanje

IZPLAČALA BREZPOSELNIH \$754.000.000.—

Ta uslužnost Vam je brezplačno na razpolago

KOMISIJA ZA BREZPOSELNO ZAVAROVANJE

C.A.L. Murchison
Komisar

J.G. Bisson
Glavni komisar

R.J. Tallon
Komisar

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUSTVO - TRST

MAL' POLOZI DAR, DOMU NA OLTAR!

S pošiljanjem paketov Vašim svojcem v domovino preko našega društva, pomagajte z procentom čistega zaslužka našim bratom v Trstu, in okolici v borbi za njih narodni obstanek, v prvi vrsti šolski mladini.

Naše pošiljke so poznane po izvrstni kvaliteti, hitri odpremi in dobrem pakiranju.

OBJAVLJAM CENE, KI SO SE ZNIZALE

KER SO NAŠE CENE UGODNE, JE V VAŠEM INTERESU, DA POSILJATE PREKO NAS.

100 lbs prve vrste kanadske moke „Hard Wheat“ \$10.90
100 lbs bele dobre moke \$ 9.50
100 lbs koruzne moke - zdrob la. \$10.50
37 lbs čiste svinjske masti (brez loja) \$12.—

TE CENE SO DO ZADNJE POSTAJE PREJEMNIKA V JUGOSLAVIJI.

Kava Minas la najboljša vrsta 1 kg \$1.80
Kava Santos „Extra Superior“ 1 kg \$2.—
Sladkor - fini kristal 1 kg \$0.22
Sladkor v kockah 1 kg \$0.25
Mast la čista svinjska, manjše količine 1 lb \$0.28

Ostale cene po našem ceniku od predbožja, neizpremenje. Pošiljajte te pakete preko nas in priporočajte nas in našo narodno akcijo Vašim prijateljem.

NAS ZASTOPNIK ZA KANADO:

V V

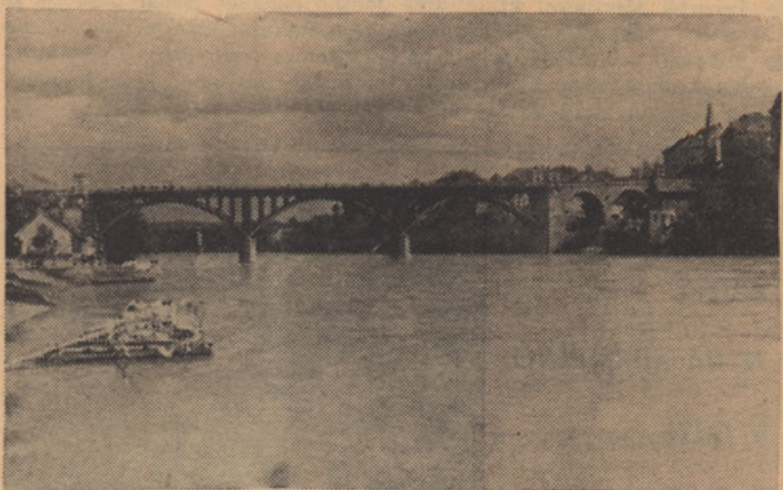
ANDREJ KACICNIK

434 DUNDAS STREET WEST — TEL.: EM. 4-5045
Toronto, Ont.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ŽELI „SLOVENSKI DRŽAVI“ IN NJENIM
BRALCEM TER NAROČNIKOM TISKARNA:

NEW TORONTO - 158 7th STREET
CL. 1-3303

SPLAV NA DRAVI POD MARIBORSKIM MOSTOM

IZ SLOVENSKEGA TISKA

MEDDOBJE, ŠT. 3

(Izdaja Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu, urejuega Zorko Simčič in Ruda Jurčec) prinaša poleg leposlovne vsebine zaključek članka Milana Komarja „S tokovi in proti tokovom“, Zorko Simčič razvija „Nekaj misli ob sodobni književnosti“, Ruda Jurčec o Mauriacovem najnovejšem delu „L' Agneau“, o reakciji, ki ga je povzročilo odprto pismo Grahama Greena kardinalu Feltnu, ko je odrekel cerkveni pogreb pisateljici Colette, in o nagrajenem prvenecu (Prix Critique) 18letne pisateljice Francoise Sagan „Bonjour Tristesse“, Franc Gorše razpravlja o novi cerkvi v Torontu. Ta številka prinaša kot prilogo tudi naslednja Gorševa dela: Abraham, Slovenija, Harmonikar, Jeseň, Kristus, Marija z Jožefom, Žalost Mati Božja, Brezmadežna, Sveti Jožef, Sveta Terezija D.J. - dobri deli iz slovenske cerkve v Torontu. Sledijo poročila o razstavi slovenske pokrajine v Buenos Airesu, o Metrovičevi razstavi istotam, o Mušičevi razstavi v Rimu in o Slovincih na Bienali v Benetkah, o predstavi predelanega Pregljevega Azazela v B. Airesu ter o glasbenem življenju istotam. Ocenjena so naslednja dela: Vinko Beličič „Pot iz doline“, Dore Ogrizek: „Paris - tel qu'on l'aime“, Ivan Potrč „Na kmetih“, Martin Jevnikar „Vsebine slovenskih lepolovnih del“. Kronika poroča o zavidljivo plodnem delu Slovenske kulturne akcije, razen tega še o raznih kulturnih novicah doma in po svetu.

RAZGOVORI IN RAZGLEDI

R. Čuješ v Torontu je prišel s poskusom povezovanja vseh zamejskih Slovencev pri reševanju sodobnih vprašanj z izdajanjem razmnoževanega lista „Razgovori in razgledi“. List hoče nekako nadomestiti vseučiliške seminarje in bo prinašal osnutke razprav, debato, ki jo bo povzel iz pisem sodelavcev, poročila o duhovnih tokovih v svetu ter poročila o delih, ki obravnavajo sodobna vprašanja. List bo izhajal predvidoma četrtletno. Naročnine ni. Morebitni prispevki bodo seveda omogočali večji obseg lista in pogostejše izdajanje, če bo našel dovolj odziva pri duhovnih delavcih. Prva številka prinaša naslednjo vsebino: Na pot, Avguština in sodobnost, Slovenski program, Kulturna filozofija. (Kaj je kultura, Kulturna področja), iz revij: E. Fiedler, Zeitlose und Zeitbedingtes im Christentum, ter poročilo o knjižnici Alojza Dempfa, Die Krisis des Fortschrittsglaubens. Kdor se za to vrsto dela zanima, naj piše na naslov Slovenian Research Centre, 61 McFarland Ave., Toronto 10, Ontario, Canada.

RECUERDOS DE ESLOVENIA

spisala Slovenka ga. Vanda Čehovin, založba „Cordoba“ v Buenos Airesu. Zbirka vsebuje nekaj pesmi iz zbirke dr. Prešerna, nekaj lastnik pesnitev avtorice. Prideja-

nih je tudi več legend iz Slovenije. Delo krase pokrajinske slike iz Slovenije.

S TOKOVI IN PROTI TOKOVOM

Milan Komar v Meddobju „Krepost je radodarna, ali pa ni krepost. Neko kipeče preobilje, ki se želi razdati, je njen nepogrešljiv znak. Medtem ko se skopuh zmeraj čuti ogroženega in mu nobena varnosti ni zadosti, živi radodaren človek pri odprtih durih in mu ni težko tvegati, kadar je treba, ter rad popusti od svojega, če je tako prav: srčna radodarnost je namreč tista, ki mu omogoča tveganje in popuščanje. Pri prilagajanju novim časom je to zelo važno. Zgodovina pogosto terja od nas, kot Napoleon od svojih vojskovedov, da nimamo akademij, da smo kakor neuki, ker nam sicer staro znanje, ki se ga lakomno držimo, zakriva vsak pogled. Držati korak s časovno stvarnostjo je izvrstna vaga v življenjski dorežljivosti“ (Meddobje I., 3. str. 85).

„Zmotne struje se morejo obdržati pri življenju le, kolikor se zajedajo na delni resnici, ki jo imajo v sebi in katere se navadno krčevito oklepajo. Iztrgati jim ta del resnice, je morda eden izmed najbolj učinkovitih načinov borbe proti njim. Ko se borimo proti zmoti, moramo torej ostati odprti do resnice, ki je njena jetnica: preko nje se namreč lahko javlja nova zgodovina, ampak se gibljemo z njim!“ (str. 87)

„Isti moramo s časi, boriti se z neresnico ne izza obzidij varnih pribežališč, ampak na področju, kjer se vodi boj in kjer je edino možna zmaga. Če je kakšna nevarnost, ki jo je treba z močnim glasom razklicati, je to bog dobrih in umetna okolja. Nasprotno, biti moramo kakor val, ki se poganja naprej, in kakor skala v reki, ki se ne gane in morda prisili valove, da spremenijo smer!“ (str. 87).

OB TEJ PRILIKI

„Walter Lippman, znani ameriški komentator, se je zamislil ob proslavi Churchillove osemdesetletnice v Westminster Hallu, kjer so politični prijatelji in nasprotniki, z Attlejem in Bevanom, skupno voščili staremu državniku vse najboljše. Kot je Sir Winston sam dejal, so ponovno izpričali staro načelo, naj politična nasprotja ne sežejo v osebne odnose. G. Lippman pravi, da strankarska nasprotstva še posebej ne smejo kaliti tistih osnovnih skupnih misli, ki delajo narod. Vsak narod izraža to edinstvo in zvestobo na svoj način in napačno bi bilo posnemati tuje oblike.

„Naj nam ti zapadni primeri služijo le zaradi pestrosti. Slovenci smo udarjeni s komunizmom, ki mu je partija prva in nad vse, narod pa le uboga gmanja, ki ji vladajo. Zato moramo baš Slovenci

na tujem dobro poznati tisto osnovno narodno zavest in visoko držati nje baklo. Nekaterim še smešno hodi na misel, da se po desetih ali petnajstih letih emigracije smatrajo za edine predstavnike naroda. Zdaj ob novem letu, ko so dobri sklepi na dnevnem redu, je primerna prilika, da se zavemo tiste narodne edinstvi, ki je nad strankarsko politiko in se iznebimo ozkih pogledov.“

Klic Triglava, št. 156, 3. 1. 1955 str. 2.

● Meddobje. 4. številka, ki zaključuje prvi letnik, prinaša naslednjo vsebino:

Na čelu te številke „Meddobja“ je članek Milana Komarja: Korenine kačurstva, nakar sledi pesem „Ego sum via“ Karla Rakovca. Prozo je prispeval Lojze Novak: Zgodbe neznanih vojakov. Sledijo pesmi Vinka Beličiča: Božje oko, Kolibar in Blesteč oblak. Alojzij Geržinič je napisal esej: Tine Debeljak — književnik. Pesnik Rafko Vodeb objavlja pesmi: Jesenska pesem in Nocoj je nebo zeleno, Vladimir Kos pa je zastopan s pesmima Noč in Smehljaj.

Iz zapuščine Antona Novačana objavlja Tine Debeljak Dva soneta v poljskem prevodu.

Pod zaglavjem Črke, besede, misli razglablja Ruda Jurčec položaj kritike v svetu in doma.

Čas na tribuni obsega tokrat Franceta Glavača: Ob drugi knjigi „Vrednot“, ter M. K.-a: Abstraktnost in abstraktna umetnost.

Likovno umetnost zajame poglavje Črta in prostor, in na prvem mestu objavlja Milan Volovšek razmišljanje o arhitektu Simonu Kregarju, Marijan Marolt poroča o Treh slovenskih razstavah v Buenos Airesu, Karl May iz Toronta pa je napisal poročilo o razstavi Goršeta in Kramolca v Torontu.

Gledališče zajema kritiki Bineta Sulinova o drami Stanka Kocipra: Svitjanje, Alojzij Geržinič pa podaja kritiko drame Marijana Willenparta: Zadnji krajec.

Pod zaglavjem Knjige so objavljene ocene pesmi Jeremije Kalina Mariji (napisal Rafko Vodeb), Zbornik - kolektar Svobodne Slovenije ocenjuje A. B., o drugi knjigi „Vrednot“ po je napisal oceno France Glavač.

Revijo zaključuje obsežna Kronika in Razpis leposlovnih nagrad Slovenske kulturne akcije za leto 1955.

Priloge zajemajo tokrat reprodukcije del arh. Simona Kregarja in sicer: Samostanska cerkev na Kraus, Studija cerkve, Cerkev križnega pota (New York), Cerkev križnega pota (Ljubljana), Studija za predelavo kraške cerkve in Studija dolenske kmetije.

● Slovenska kulturna akcija je priredila 5. marca leposlovni filmski večer s prikazom življenja in dela treh francoskih pisateljev: Balzaca, Ribbauda in Colette. Predaval je g. Ruda Jurčec.

Če nam pridobiš dva nova plačujoča naročnika, dobiš za nagrado lep zemljevid Slovenije, če nam pa dobiš pet plačujočih naročnikov, ti bomo pošiljali „S.D.“ brezplačno za doboeno leta.

FOLK DANCES

Folk Dances of the Homeland
Nr. 6 in the series - Hungary

„CZÁRDÁS“

Narodni ples na Madžarskem

Kakor vsak drugi narodni ples plešejo tudi madžarski čardaš na več načinov z mnogimi razlikami v temeljnih korakih, ker ga plešejo v mnogih različnih krajih. Sprva so čardaš plesali v dveh delih. Prvi - počasni ples - vsebuje lahkotno zavijanje glave in telese, drugi del pa odlikuje hitri tempo z mnogimi živimi poskoki. Danes plešejo na Madžarskem t. zv. balski čardaš. Ta ples bo mogel z ostalimi madžarskimi običaji in kulturo mnogo pomeniti za bodoči kulturni razvoj Kanade. Pomni to, kadar misliš na domovino.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LTD

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI VSEM
SLOVENCEM IN SLOVENKAM V TORONTU IN OKOLICI

ANTON'S MEAT MARKET

Za veliko noč bom imel poleg raznovrstnega svežega mesa
na zalogi tudi prekajene klobase ter prekajeno
svinjino in gnjat.

ČE VAM JE PREDALEČ ALI NIMATE ČASA, SAMO
kličite RE, 0423, povejte, kaj želite in Vam bom dostavil na
dom še isti dan.

VSEM SLOVENCEM V TORONTU IN OKOLICI SE PRIPOROČA
LASTNIK:

ANTON BAVDEK

633 VAUGHAN RD. - TORONTO, ONT.
(Na vogalu Vaughan in Oakwood)

● V torontskih katoliških cerkva pridigujejo duhovniki v 21 različnih jezikih.

● C. I. O. delavska avtomobilska unija namerava zbrati fond 25 milijonov dolarjev (delavci bodo plačevali 3 mesec namesto \$2.50 mesečne članarine po \$7.50) za pri, da lastniki avtomobilske industrije ne bodo pripravljeni pristati na zajamčeno letno mezdo. Pogajanja se bodo začela prihodnjo spomlad.

● Lastnik podjetja Entertaining Comics Group W. Gaines je izjavil, da njegovo podjetje ne bo več izdajalo komičnih magazinov, ki vsebujejo strahote in zločine, češ da je to želja staršev v Ameriki. Končno so pritožbe staršev in vzgojiteljev, zlasti mladinskih sodišč le nekaj zalegle. Glavni motiv so bile gotovo akcije v več krajih, kjer so uvedli načrto borbo proti te vrste zastrepjevalni literaturi za mladino in se je začelo založniku poznati tudi pri prodaji.

● Vzgojna televizijska postaja WCET v Cincinnati bo oddajala televizijska predavanja iz etike pod naslovom „Dobro ali zlo, pravilno ali napačno“. Kdor hoče dobiti spričevalo, se mora vpisati kot obiskovalec večernih tečajev na Xavier vseučilišču in bo moral po zaključku predavanj položiti izpit. Predaval bo jezuit J. V. McCumminskey, ki predava filozofijo na vseučilišču.

● Nizozemske delavci in podjetni-

Zastonj

pošljemo enajsti paket v domovino v ceni desetega dela vrednosti prejšnjih 10 paketov - ali šestega za polovično ceno. Švicarsko blago - prvovrstna kakovost - dostava zajamčena. Pišite ali telefonirajte po cene!

EUROPEAN GIFT PARCEL SERVICE

Zastopstvo: Mira ČUJEŠ, 61 McFarland Ave., Toronto 10, Ont.

ki bodo finančni podprli begunce v Nemčiji in Avstriji. Delavci bodo delali eno uro več ter odstopili zaslužek beguncem, podjetniki bodo pa pridelali enako vsoto kot svoj delež. Tako so sklenile 3 nizozemske delavske zveze: Gibanje katoliških delavcev, Protestantovska delavska zveza in Organizacija nevtralnih delavcev.

● Tenorist MacEwan, ki je doživel velike uspehe, je začutil poklic za duhovnika. L. 1944 je bil posvečen za duhovnika. V letnem dopustu še vedno nastopa kot pevec

z dovoljenjem predstojnikov. Iz Anglije je potoval celo v Novo Zelandijo in Avstralijo. Letos je bil tudi v ZDA, kjer je imel 12 koncertov in 4 nastope na televiziji. Nastopal je z velikim uspehom, čeprav zatrjuje, da 11 mesecev v letu poje samo maše in blagoslove svojim faranom na škotskem. Njegove plošče so presegle že milijonsko naklado. Denar porablja za svojo župnijo, kjer je obnovil cerkev ter za umobolnico in bolnišnico za tuberkulozne, ki ju je pomagal graditi.

BILO

JE NA KONFERENCI

V JALT , , ,

ALJAŽEV DOM — 1015 m
POD TRIGLAVOM — 2863 m.

SLAP SAVICA

Hranilnica in posojilnica

JANEZA EV,
KREKA

V
TORONTU

ŽELI VSEM ČLANOM
IN PRIJATELJEM
VESELE VELIKO-
NOČNE PRAZNIKE

Pisarna:

61 McFarland Ave.,
LL. 6576

URADNE URE:
TOREK ZVEČER OD
7 DO 8.30

ZA 1. 1954 JE ZADRUGA PLAČALA 3½% DIVIDENDO TER
VRNILA 15% PLAČANIH OBRESTI

BRANCO COSULICH

279 QUEN ST. WEST - TORONTO, ONT., CANADA

sporoča vsem svojim cenjenim odjemalcem kot tudi drugim
interesentom v ZDA, da smo zaradi povečanega prometa odprli
novo podružnico v New Yorku, ki bo omogočila še hitrejšo od-
pravo paketov in denarja.

Preglejte naš oglas v tem časopisu. Za vsa naročila in potrebe iz
ZDA se obračajte na:

Cosulich Export Co. 202 West - 40th Str.,
New York 18, N. Y.
Chickering 4-5035

VESELO ALELUJO ŽELI

„Mary Linda Beauty Salon“

4 Short Street - OR. 3400
(Eglinton and Dufferin)

Priporoča se lastnica

Mrs. S. GLAC

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ

V
ZNIZANE CENE

COSULICH DARILNIH PAKETOV

Edina agencija, ki ima svoje agencije v Kanadi in ZDA in lastno
skladišče v Trstu. Popolno jamstvo za vse naše pošiljke, ki jih
prejemnik dobi v 20 do 25 dneh.

100 lbs Najfinejše bele moke, do zadnje post. prejemnika \$10.75

100 lbs Najfinejše bele moke, do Reke \$ 8.75

STANDARD PAKETI - PROSTI CARINE

PAKET št. 84 \$7.50 PAKET št. 91 \$14.—

1½ kg riža 22 lbs. sladkorja

3 kg kave 11 lbs. riža

PAKET št. 81 \$9.65 6 lbs. kave

3 kg kave 1 lbs. čaja

3 kg kave ¼ lbs. popra, celega

3 kg sladkorja

PAKET št. 82 \$9.75 PAKET št. 71 \$12.60

5 kg riža 10 kg sladkorja

3 kg kave 5 kg riža

1 kg sladkorja 3 kg kave

Zahtevajte naše cenike za setavo paketov po Vaši želji kot tudi

naš popolni cenik za standard pakete in ostale hišne potrebš-

čine, za radijske aparate, kolesa, hladilnike, šivalne storje itd.

600 Dinarjev izplačamo za \$1.—, popolnoma garantirano v 7 do

10 dneh - pod naslednjimi pogoji:

Stroški pošilja za vsoto do \$50.— \$2.—

od \$50.— do \$100.— \$2.50

za vsakih nadajnjih \$100.— dodatno še \$—50

ZA VSA NAROCILA IN POTREBE SE OBRACAJTE NA V

KANADI:

BRANCO COSULICH

279 Queen St. West, Toronto 2B, Ont. - Tel.: EM. 6-3877

V ZDA:

COSULICH EXPORT CO.

20 West - 40th St., New York 18, N.Y.

Tel.: Chickering 4-5035

SLOVENCEM V TORONTU IN OKOLICI SPOROČAM, DA
SEM ODPRL LASTNO PISARNO

Karl Vipavec

SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR

278 BATHURST ST., Room 4, Toronto, Ont. - Empire 4-4004

Dim. 600.-- za 1 Dollar

Pošiljam hitro, točno sigurno, z garancijo denarne pošiljke
preko Narodne banke v Jugoslavijo, vsaki dan z avijonsko pošto.

Priporočam se Vam in obrnite se s zaupanjem na mene.

ANDREJ KACICNIK

434 DUNDAS ST. WEST - EMpire 4-5045
Toronto, Ontario

VESELO ALELUJO ŽELI

Victor Treck

1011½ Roncesvelles Ave.

popravljalnica čevljev

VESELO ALELUJO ŽELI

SPOTLIGHT CLEANERS

437 Spadina Ave. - Toronto, Ont.
WA. 3-0770.

Kemična čistilnica in popravljal-
nica moških in damskih oblek.
Prvovrstno delo in zmerne cene.

Priporoča se lastnik

TONE PUCELJ

VESELO ALELUJO ŽELI

Franc Stojc

STAVBENIK

MU. 6174

626 Old Weston Rd. - Toronto

VESELO ALELUJO ŽELI

„KNOCK OUT“

Krojaška delavnica in kemična
čistilnica oblek. Solidna in hitra
postrežba.

Priporoča se

EMIL ZIMŠEK

264 Queen Street East, Toronto

Telefon: EM. 4-4848.

Watson's
555

KRIŽ x KRAŽ

(Patentirano 1945).

FRANCOSKE KRATKE

HLACKE

Posebej skrojene za lahko noš-
njo — udoben elastičen pas —
patentiran Križ x Kraž prednji
del, ki se sam zapira in izgle-
da dobro krojen — narejene iz
dobre kvalitete česanega bomba-
ža. Pranje lahko. Brez likanja.
Velika trpežnost. Možen dokup
odgovarjajoče majice.
W—18—54

Slovensko državo morete do-
biti v TORONTU tudi v knji-
garni ALL NATIONS BOOK
and FILM SERVICE LTD.
340 College Street in v MON-
TREALU pa na 3449 Blvd.
Street Lawrence.

VESELO ALELUJO

vsem zavarovancem
prijateljem in znancem
želi zavarovalni
zastopnik

V. MAUKO

WA. 4-8301, loc. 215,
ali 280 Spadina Road,
WA. 2-2762

NOVA KNJIZICA VAM BO POMAGALA V KANADI

Ministrstvo za državljanstvo in vseljevanje je pripravilo nov

„PRIROČNIK ZA NOVODOŠLE“

da bi pomagalo novim priseljencem spoznati navade in pogoje v Ka-
nadi. Knjižica razlaga, kaj je potrebno za pridobitev državljanstva,
poslovanje bank, kako kupiti hišo, podjetje ali kmetijo, kanadsko šol-
stvo, izdajanje dovoljenj, zaposlitev, usluge kanadske pošte, zdravniš-
ko in zdravstveno službo, ukrepe socialnega skrbstva. Knjižica vsebuje
tudi kopico drugih koristnih podatkov o Kanadi in kanadskih obi-
čajih.

Knjižica je na razpolago v štirih jeziki - v angleščini, francoščini,
holandščini in italijanščini. Dobite jo če izpolnite spodnjo naročilnico
in jo pošljete na naslov: „The Citizenship Branch, Dept. of Citizenship
and Immigration, Ottawa. Ne pozabite omeniti, v katerem jeziku želite
njzico dobiti.

Ministrstvo za državljanstvo in vseljevanje objavlja to obvestilo v
pomoč novim Kanadčanom.

Hon. Jo. W. Pickersgill, P.C., M.P.
Minister

Laval Fortier, O.B.E., Q.C.,
Namestnik ministra.

Citizenship Branch,
Department of Citizenship and Immigration
OTTAWA, Ont.

Please, send me, without charge a copy in

..... of the „Handbook for Newcomers“.

(vstavi, v katerem jeziku želiš knjigo)

Name:

Street Address:

Municipality:

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem Slovincem, prijateljem, znancem in strankam

RUDI KUS

PLASTERING CONTRACTOR

TORONTO - ONTARIO

128 NAIRN AVE. — LL. 1435

Slovenska dobrodelna
organizacija

KARITAS

že nad tri leta uspešno deluje
med Slovenci v Kanadi in dru-
god. Zato je podprimo in pri-
spevamo, kolikor le moremo.
Morda bomo jutri že sami po-
trebni njene pomoči. Prispevke

morete izročiti med uradnimi urami tudi blagajniku Hranilnice
in Posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu, ki jih bo vpisal na
naš račun.

VESELO ALELUJO ŽELI

QUEEN CLEANERS

1685 Dundas St. W., Toronto

KE. 6768

Na zalogi imam vse vrste novih
hlač po zmernih cenah. Kemič-
no čiščenje in popravljanje
damskih in moških oblek ter iz-
delava novih oblek po meri.
Priporoča se lastnik.

FRANC KOTNIK

Prvi SLOVENSKI FESTIVAL

ZA OSREDNJO AMERIKO

SE BO VRŠIL

dne 24. aprila t.l. v Falcon dvorani,
1750 S. Ashland, - CHICAGO, ILL.

Festival prireja SLOVENSKI RADIJSKI KLUB, kulturna in
družabna organizacija, ki pomaga slovenskemu programu pri
vrstitvi važnega narodnega in kulturnega poslanstva.
Slovenci so vabljeni, da se pridružijo Radijskemu Klubu. Letna
članarina \$2.00. Člani prejemaajo glasilo „Radio Herald“ brez
doplčila. Za pojasnila se obrnite na predsednika:
Dr. Ludvik Leskovar, 820 No. Wabash Ave., Chicago 11, Ill.
Tel.: Michigan 2-2448, Delaware 7-8515, ali
na tajnico: Mary Foys Lauretig, 2236 S. Leavitt,
FRontier 6-3861

FRITZ IN HILDA DOLESHELL

VIENNA HOME BAKERY

SLAŠČICARNA IN KAFE-ESPRESSO
Centrala: 532 Eglinton Ave., W. - Tel.: MA. 2994

Podružnice:

211 Avenue Road - Tel.: WA. 3-2160

609 Mount Pleasant - Tel.: HU. 8-2381

426 Spadina Ave. - Tel.: EM. 6-1278.

Rženi kruh - soljenci - torte. Desetletna izkušnja jamči prvo-
vrstno kakovost.

Slovenska država izhaja vsakega
20. v mesecu. Naroča se pri upravi,
61 McFarland Ave., Toronto 10,
Ont. Canada. Letna naročina zna-
ša: za ZDA in Kanado 3.- \$, za Ar-
gentino 20.- pezov, za Braziljo 50
kruzeirov, za Anglijo .75£, za Av-
strijo 30.- šilingov, za Avstralijo 30.-
avstr. £, za Italijo in Trst 600.-
lir, za Francijo 500.- frankov.
Naročniki v Argentini morejo po-
ravnavati naročnino tudi v upravi.
Slovenske poti.